

Kalendár výročí
osobností a udalostí
trnavského regiónu
2024

Zriaďovateľ:

TT
SK TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Názov:	Kalendár výročí osobností a udalostí trnavského regiónu 2024
Zostavila:	Zuzana Vozárová
Zodpovedný redaktor:	Ing. Pavol Tomašovič
Vydavateľ:	Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Prvé vydanie	
Rok vydania:	2023
ISBN	978 – 80 – 88695 – 99 – 8

Zriaďovateľom Knižnice JF v Trnave je Trnavský samosprávny kraj.

Obsah

[Úvod](#)

Kalendárium osobností

[Január](#)

[Február](#)

[Marec](#)

[Apríl](#)

[Máj](#)

[Jún](#)

[Júl](#)

[August](#)

[September](#)

[Október](#)

[November](#)

[December](#)

[Rok 2024](#)

[Významné udalosti](#)

[Inštitúcie, školy](#)

[Spolky, zbory, kluby, záujmové združenia](#)

[Zoznam použitých skratiek](#)

[Menný register](#)

Úvod

Kalendár výročí osobností a udalostí trnavského regiónu 2024 (okres Trnava, Piešťany, Hlohovec) je výberový súpis už nežijúcich osobností, ktorých jubilejné výročie si v roku 2024 pripomíname a ktorých život, štúdia a tvorba boli späté s týmto regiónom.

Usporiadanie záznamov je chronologické podľa mesiacov kalendárneho roka, v rámci mesiaca podľa jednotlivých dní. V rovnakom dátume sú osobnosti radené abecedne podľa priezviska. Každý záznam má pridelené poradové číslo. Osobnosti, pri ktorých nebolo možné zistiť presný dátum výročia, sú zaradené osobitne v časti Rok 2024. Súčasťou kalendára sú aj výročia udalostí a inštitúcií. Menný register s poradovými číslami záznamov je zaradený na začiatku. Kalendár obsahuje aj zoznam použitých skratiek.

JANUÁR

1. 1.

Blaho, Peter prof., JUDr., CSc., Dr.h.c.

1. 1. 1939 Nitra – 29. 5. 2018

85. výročie narodenia

vysokoškolský pedagóg, historik práva

Začiatkom r. 1998 sa spolupodieľal na vytvorení PraF TU. V r. 1999 ho akademický senát zvolil za dekana PraF TU, neskôr sa stal rektorom TU (2000 – 2007). Bol spoluzakladateľom alebo členom redakčných rád mnohých odborných časopisov. Za svoju prácu získal viacero ocenení: Pamätná medaila KU v Prahe (Česko) (1998), Rytier commendator Rádu sv. Gregora Veľkého udeleného pápežom Jánom Pavlom II. (2001), Pribinov kríž I. triedy (2004), Cena mesta Trnava (2004), Pamätná medaila predsedu TTSK za dlhoročnú prácu pre rozvoj právnej vedy v Trnavskom samosprávnom kraji (2009), Cena Martina Palkoviča za vynikajúcu pedagogickú prácu (2012). V r. 2016 dostal titul doctor honoris causa za tvorivú a riadiacu činnosť, ktorou sa zaslúžil o rozvoj TU a za znovuobnovenie a rozvoj jej právnickej fakulty.

1)

5. 1.

Podmaka, Ladislav

5. 12. 1948 – 5. 1. 2004 Bratislava

20. výročie úmrtia

teatrológ, publicista

Pôsobil v študentskom súbore Vysokoškolák, v r. 1976 – 1985 bol riaditeľom divadla v Trnave, v r. 1985 – 1990 riaditeľom bratislavskej Novej scény, neskôr pôsobil ako nezávislý publicista. Počas jeho pôsobenia v Trnave zaznamenalo divadlo originálne aktivity a pritiahlo do Trnavy celú plejádu významných slovenských hercov.

2)

9. 1.

Machala, Mikuláš

23. 11. 1903 Trnava – 9. 1. 1949 Trnava

75. výročie úmrtia

sochár

Maliarstvo študoval v Bratislave, sochárstvo v Budapešti (Maďarsko). Pôsobil v Trnave. Jeho najväčšou realizáciou bol pomník Antona Bernoláka pre Slanicu. Tvoril predovšetkým náhrobníky, zhotovoval i portréty a reliéfy. Je autorom reliéfov na Bernolákovej bráne v Trnave.

3)

14. 1.

Jedlička, Pavol

tiež **Jedlicska, Pavol**

14. 1. 1844 Lopašov – 26. 2. 1917 Ostrihom, Maďarsko

180. výročie narodenia

cirkevný hodnostár, spisovateľ

Teológiu študoval v Ostrihome (Maďarsko). Bol kaplánom v Hoste a v Budapešti (Maďarsko), potom farárom v Istvánfalve. Od r. 1902 ostrihomský kanonik. Zakladateľ archeologického spolku bratislavskej župy, člen komisie štátnych pamiatok. Literárnu činnosť vyvíjal v oblasti dejín, archeológie a cirkevnej vedy.

4)

Pyšný, Štefan Anton

13. 2. 1889 Nové Mesto nad Váhom – 14. 1. 1969 Piešťany, poch. Vrbové

55. výročie úmrtia

zbormajster, pedagóg

Učiteľ v Podolí, od r. 1911 správca školy a organista vo Vrbovom. Bol učiteľom, riaditeľom školy, organistom, hudobným skladateľom. Zozbieral ľudové piesne z Vrbového a Šípkového. V časoch maďarizácie pestoval v žiakoch slovenské národné povedomie. Dirigoval Okresný učiteľský spevokol v Piešťanoch.

5)

Rapoš, Milo Ing.

tiež **Rapoš, Miloš**

14. 1. 1889 Kovačica, Srbsko – 7. 10. 1937 poch. Bratislava

135. výročie narodenia

stavebný inžinier

Po štúdiách v Békešskej Čabe (Maďarsko) a Budapešti (Maďarsko) pôsobil ako stavebný inžinier v súkromnej firme architekta Milana Michala Harminca v Budapešti. Od r. 1919 mestský inžinier v Trnave, spolovník podnikateľskej firmy. Organizoval cestné stavby v Trnave, vyhotovil regulačný plán mesta, zaslúžil sa o reštaurovanie mestského divadla.

6)

15. 1.

Noskovič, Alexander

15. 1. 1924 Sereď – 15. 6. 1975 Bratislava

100. výročie narodenia

divadelný režisér, kritik, historic

Študoval na gymnáziu v Trnave. Počas štúdií organizoval a hral ochotnícke divadlo. V r. 1944 založil Akademické divadlo v Trnave, v ktorom režíroval päť hier. Okrem toho pôsobil ako divadelný publicista a historik. Autor niekoľkých monografií.

7)

17. 1.

Bernadič, Jozef

7. 3. 1901 Cífer – 17. 1. 1989 Bratislava, poch. Cífer

35. výročie úmrtia

ľudový umelec, organizátor kultúrneho života

Významná osobnosť kultúrneho, spoločenského a športového života v Cíferi. Stál pri zrode ochotníckeho divadla, Divadelného krúžku Janka Palárika, založenia prvého športového klubu v obci a v r. 1970 tiež pri zrode cíferskej folklórnej skupiny, s ktorou až do r. 1985 vystupoval ako spevák, ľudový rozprávač a tanečník. V ochotníckom divadle pracoval 32 rokov, za ten čas vytvoril vyše 50 postáv rôzneho charakteru. Čestný občan obce Cífer in memoriam.

8)

Gažo, František

17. 1. 1919 Trnava – 10. 1. 1990 Trnava

105. výročie narodenia

stredoškolský pedagóg, tréner

Už počas štúdia na trnavskom gymnáziu bol aktívnym atlétom, bežcom na 400 m trate. Aktívne hrával aj basketbal a hádzanú. V r. 1947 bol spoluzakladateľom oddielu hádzanej, kde pôsobil ako hráč a zároveň tréner. Tento celok priviedol k získaniu titulu majstra republiky. V druhej polovici 50. rokov 20. storočia pôsobil aj ako štátny tréner Československej republiky. V r. 1955 vydal prvú odbornú publikáciu na Slovensku o hádzanárskom tréningu a praktickej aplikácii pravidiel pri hre. Od r. 1961 bol atletickým trénerom futbalistov Spartaka Trnava. V r. 1999 za dlhoročnú činnosť pri rozvoji telesnej kultúry a športu v Trnave mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

9)

18. 1.

Lašán, Ľudovít

2. 8. 1909 Ratková – 18. 1. 1994 Bratislava

30. výročie úmrtia

učiteľ, redaktor, publicista, básnik

Študoval na učiteľskom ústave v Lučenci. Popri zamestnaní absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. Pôsobil ako učiteľ, neskôr ako riaditeľ meštianskej školy v Ratkovej. Bol redaktorom Učiteľských novín, Slovenského pedagogického nakladateľstva. Od r. 1954 pracoval ako pedagóg na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave a na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Debutoval básnickou zbierkou *Kontúry Rudohoria*. V pedagogickej oblasti sa podieľal na tvorbe viacerých učebníc dejepisu pre základné školy. Ako profesionálny historik sa zaoberal novšou regionálnou históriou, o čom svedčí viacero vydaných knižných monografií. V r. 1969 mu vo vydavateľstve Obzor vyšla odborná publikácia *Mesto Trnava a jeho samospráva 1918 – 1938*.

10)

21. 1.

Jurčovič, P. Fidél ThDr.

17. 7. 1916 Vištuk – 21. 1. 2004 Trnava, poch. Vištuk

20. výročie úmrtia

kňaz

Študoval na gymnáziu v Trnave a Malackách, kde vstúpil do rehole františkánov. Za kňaza vyštudoval v Bratislave a v Ríme (Taliansko), kde bol vysvätený. Po návrate na Slovensko prednášal na Teologickom františkánskom učilišti v Žiline. Vo februári 1950 bol promován za doktora teológie, ale už 10. marca bol odsúdený na tri roky väzenia, ktoré strávil aj v uránových baniach. Rehoľný život mal stále znemožnený. Zmena nastala až od r. 1968. Vo februári 1969 sa dostal do Ríma, kde ho vrcholné predstavenstvo OFM zvolilo za provinciála slovenskej provincie a tak sa stal najdlhšie úradujúcim provinciálnym ministrom v histórii františkánov. Od r. 1993 až do smrti žil vo františkánskom kláštore v Trnave.

11)

Seilnacht, Jozef

21. 1. 1859 Edingen, Nemecko – 11. 2. 1939 Hlohovec

165. výročie narodenia

rezbár

V Nemecku prežil celú svoju mladosť. Pôsobil ako reštaurátor drevených sakrálnych pamiatok. Do Hlohovca sa presťahoval niekedy v r. 1893 – 1894. Desať rokov pracoval ako predák v malej fabrike na rámy v Leopoldove. Nakoniec sa mu splnil jeho sen a v Hlohovci si otvoril vlastnú rezbársku dielňu. Medzi jeho diela patrí nadstavec oltára v zámockej kaplnke v Hlohovci, hlavný oltár vo farskom kostole sv. Michala v Hlohovci. Vytvoril oltáre pre kostoly v Bábe, Dobrej Vode, Dunajskej Strede, Dvorníkoch, Horných Zeleniciach, Maduniciach, Žlkovciach, Smoleniciach, Siladiciach, Veľkých Úľanoch a inde. V jeho dielni boli vytvorené aj nábytkové zariadenia pre kaštieľ v Hlohovci a Pečeňadoch. Po jeho smrti bola dielňa zatvorená. V r. 2010 mu bola v meste Hlohovec odhalená pamätná tabuľa.

12)

24. 1.

Čulen, Martin

31. 5. 1823 Brodské – 24. 1. 1894 Čaka

130. výročie úmrtia

pedagóg, publicista

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu vo Viedni (Rakúsko), kde založil slovanskú knižnicu. Od r. 1848 pôsobil ako kaplán vo Veľkých Levároch a Majcichove, od r. 1851 ako profesor gymnázií v Banskej Bystrici, Bratislave, Satu Mare, Levoči, Kláštore pod Znievom, ako farár v Čake. Popredný pedagóg, autor učebníc matematiky. Venoval sa osvetovej práci, príspevky publikoval vo viacerých časopisoch. Aktívny účastník národno-kultúrnych podujatí, spoluzakladateľ MS.

13)

25. 1.

Alexy, Janko

25. 1. 1894 Liptovský Mikuláš – 22. 9. 1970 Bratislava

130. výročie narodenia

akademický maliar, publicista

V r. 1919 – 1925 študoval na pražskej AVU. Najprv pracoval ako profesor kreslenia na gymnáziu v Bratislave a od r. 1927 sa venoval iba umeleckej činnosti. V r. 1930 sa usadil v Martine, neskôr v Piešťanoch a v r. 1937 sa vrátil do Bratislavy. Patril popri M. Benkovi a Ľ. Fullovi k zakladateľom novodobého slovenského výtvarného umenia. V r. 1945 pôsobil a tvoril v Čáčove pri Senici. Jeho rozsiahle dielo obsahuje okolo 1300 olejov, pastelov a kresieb inšpirovaných ľudovou tvorbou a krajinou. V 50. rokoch 20. storočia vytváral kompozície pre architektúru a tapisérie. Výrazne sa zaslúžil o rekonštrukciu Bratislavského hradu. Vydal vyše 20 kníh, spolu s Gejzom Vámošom vydával literárno-umelecký časopis Svojet', ktorý založili v r. 1922. Zaslúžilý umelec v r. 1954, národný umelec v r. 1964.

14)

26. 1.

Kollár, Martin

13. 10. 1853 Čáry — 26. 1. 1919 Trstín

105. výročie úmrtia

kňaz

Pôsobil v Suchej nad Parnou, Čachticiach, Dolnej Krupej, Bukovej a Trstíne. Poslanec Uhorského snemu za Trnavský okres, kde predniesol reč o sociálnom pozdvihnutí slovenského národa. Aktívny publicista a prekladateľ.

15)

FEBRUÁR

1. 2.

Kuchár, Fridrich

7. 10. 1893 Palárikovo – 1. 2. 1974 Trnava

50. výročie úmrtia

spevák

Pracoval ako robotník, neskôr stolár, pracovník dielni ČSD. Zakladajúci člen spevokolu Bradlan a jeho dlhoročný predseda (1935, 1937 – 1960), doživotný čestný predseda Bradlanu. Vystupoval na stovkách koncertov doma i v zahraničí. Držiteľ mnohých ocenení.

16)

4. 2.

Heissová-Valentová, Irena

28. 11. 1906 Alsómer, dnes Nižná Mišľa – 4. 2. 1984 Bratislava

40. výročie úmrtia

klavírna virtuózka

Žila v Trnave. Prvý koncert mala v Moyzesovej sieni v Bratislave. Neskôr pôsobila ako korepetítorka baletnej školy v Trnave. Súkromne učila hru na klavír.

17)

7. 2.

Cehlárik, Leopold

7. 2. 1929 Cífer – 15. 10. 1996 Trnava

95. výročie narodenia

športovec

Pôsobil v pästiarskych kluboch v Trnave, Bratislave, Michalovciach. Počas športovej kariéry vybojoval v ťažkej váhe vyše 300 zápasov a v 120-tich vyhral. Bol dvojnásobným majstrom Slovenska v r. 1951 a r. 1952, finalistom majstrovstiev Československa v r. 1952.

18)

Opálek, Vlastimil

7. 2. 1959 Trnava – 5. 10. 1995 Drnovice, Česko

65. výročie narodenia

športovec

Bývalý spartakovský kapitán, neskôr tréner brankárov. Celý život zasvätil futbalu, v trnavskom futbalovom klube pôsobil od žiackych kategórií. Ako mládežník získal titul Majstra Československa. Jeho pamätné zápasy sa viažu na 80. roky 20. storočia. Cestou na zápas do Drnovíc zomrel na následky autohavárie ako 36-ročný. Na jeho počesť sa v Trnave koná Memoriál Vlastimila Opálka.

19)

9. 2.

Bakoš, Mikuláš prof., PhDr., DrSc.

9. 2. 1914 Odesa, Ukrajina – 20. 6. 1972 Bratislava

110. výročie narodenia

literárny vedec, stredoškolský a vysokoškolský pedagóg, estetik

Maturoval na gymnáziu v Trnave v r. 1932. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Vysokej škole obchodnej v Prahe (Česko), Filozofickej fakulte UK v Bratislave a Filozofickej fakulte KU v Prahe. V r. 1948 sa stal profesorom, doktorom vied v r. 1957. Zastával celý rad významných funkcií, napr. v r. 1945 – 1946 člen SNR, r. 1945 – 1948 generálny tajomník Slovenskej akadémie vied a umení, od r. 1963 riaditeľ Ústavu svetovej literatúry a jazykov SAV v Bratislave. Laureát Radu práce.

20)

Jurík, Marián

5. 4. 1933 Trnava – 9. 2. 1999 Bratislava

25. výročie úmrtia

muzikológ

Pôsobil ako redaktor v rozhlase, v televízii, v denníku Smena, bol riaditeľom Slovkoncertu, šéfredaktorom Opusu, umeleckým šéfom Opery SND i zakladajúcim redaktorom a neskôr šéfredaktorom dvojtýždenníka Hudobný život. Bol stálym spolupracovníkom Slovenského rozhlasu, externým pedagógom VŠMU, dlhoročným podpredsedom výboru SHF, predsedom Slovenskej hudobnej únie, Slovenskej muzikologickej asociácie a Umeleckej besedy Slovenska.

21)

11. 2.

Seilnacht, Jozef

21. 1. 1859 Edingen, Nemecko – 11. 2. 1939 Hlohovec

85. výročie úmrtia

rezbár

V Nemecku prežil celú svoju mladosť. Pôsobil ako reštaurátor drevených sakrálnych pamiatok. Do Hlohovca sa presťahoval niekedy v r. 1893 – 1894. Desiat rokov pracoval ako predák v malej fabrike na rámy v Leopoldove. Nakoniec sa mu splnil jeho sen a v Hlohovci si otvoril vlastnú rezbársku dielňu. Medzi jeho diela patrí nadstavec oltára v zámockej kaplnke v Hlohovci, hlavný oltár vo farskom kostole sv. Michala v Hlohovci. Vytvoril oltáre pre kostoly v Bábce, Dobrej Vode, Dunajskej Strede, Dvorníkoch, Horných Zeleniciach, Maduniciach, Žilkovciach, Smoleniciach, Siladiciach, Veľkých Úľanoch a inde. V jeho dielni boli vytvorené aj nábytkové zariadenia pre kaštiele v Hlohovci a Pečeňadoch. Po jeho smrti bola dielňa zatvorená. V r. 2010 mu bola v meste Hlohovec odhalená pamätná tabuľa.

22)

12. 2.

Bulla, Daniel

12. 2. 1909 Valča – 20. 10. 1986 Trnava

115. výročie narodenia

pedagóg, zbormajster

Študoval na Učiteľskom ústave v Košiciach, učil v Zavare, od r. 1932 v Trnave. Od r. 1935 pôsobil ako organista a riaditeľ školy v Cíferi. V Trnave založil prvý chlapčenský spevokol, v Cíferi založil Cíferský spevácky zbor. V r. 1949 získal Národnú cenu s laureátskym titulom v oblasti ľudovýchovy. Od r. 1951 riaditeľ školy v Trnave. V r. 1952 – 1957 pôsobil ako dirigent Bradlanu, neskôr Okresného učiteľského spevokolu v Trnave. V r. 1958 – 1976 regenschori v Dóme sv. Mikuláša v Trnave. V r. 2000 mu bola udelená Cena mesta Trnavy in memoriam a takisto v r. 2000 mu obec Cífer udelila Čestné občianstvo obce Cífer in memoriam.

23)

13. 2.

Pyšný, Štefan Anton

13. 2. 1889 Nové Mesto nad Váhom – 14. 1. 1969 Piešťany, poch. Vrbové

135. výročie narodenia

zbormajster, pedagóg

Učiteľ v Podolí, od r. 1911 správca školy a organista vo Vrbovom. Bol učiteľom, riaditeľom školy, organistom, hudobným skladateľom. Zozbieral ľudové piesne z Vrbového a Šípkového. V časoch maďarizácie pestoval v žiakoch slovenské národné povedomie. Dirigoval Okresný učiteľský spevokol v Piešťanoch.

24)

16. 2.

Drlička, Jozef

16. 2. 1919 Piešťany — 2. 1. 1943 Kaukazské hory

pilot

105. výročie narodenia

Poľným pilotom - letcom sa stal 1. apríla 1940. Od 27. augusta do 30. januára 1941 absolvoval stíhací výcvik na československé stíhacie lietadlá Avia B-534. V roku 1942 bol zaradený do výberu špičkových pilotov k výcviku v Dánsku na moderné nemecké lietadlá Me Bf 109. Ako príslušník elitnej stíhacej letky 13 odletel 27. októbra 1942 na východný front. Tu padol ako vôbec prvý slovenský stíhač na východnom fronte. In memoriam bol vyznamenaný Za hrdinstvo 1. stupňa.

25)

17. 2.

Šimonovič, Ján

17. 2. 1939 Siladice – 21. 12. 1994 Bratislava

85. výročie narodenia

básnik, prekladateľ

Študoval v Trnave a v Bratislave. Redaktor Československého rozhlasu v Bratislave, vydavateľstva Smena, Romboid, Slovenský spisovateľ. Šéfredaktor časopisu Zornička. Prekladal zo španielčiny, nemčiny, ruštiny. Autor viacerých básnických zbierok.

26)

18. 2.

Štibraný, Vojtech PhDr.

30. 1. 1912 Smolenice – 18. 2. 1964 Pusté Úľany

60. výročie úmrtia

historik, archivár, múzejník

Študoval dejepis a slovenský jazyk na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziách v Zlatých Moravciach, v Leviciach, v r. 1952 – 1954 ako vedúci okresného archívu v Trenčíne, potom pracovník Poľnohospodárskeho múzea v Nitre. Zaslúžil sa o záchranu a usporiadanie archívnych materiálov z bývalej Trenčianskej stolice. Spoluautor sprievodcu po archíve. Publikoval v odborných časopisoch.

27)

20. 2.

Blažek, Leo Ing.

28. 6. 1929 Križovany nad Dudváhom – 20. 2. 2009

15. výročie úmrtia

folklorista

Po maturite na gymnáziu v Trnave študoval na Vysokej škole zemédělskej v Brne (Česko), kde založil súbor ľudových piesní a tancov Poľana. Po ukončení vysokoškolských štúdií pracoval na rôznych pozíciách v oblasti poľnohospodárstva. V rodnej obci pôsobil ako spoluzakladateľ a vedúci folklórnej skupiny Dudváh, ktorý bol v r. 2002 premenovaný na FS Trnafčan. Bol jedným z iniciátorov a členov organizačného štábu medzinárodného folklórneho festivalu Trnavská brána. V r. 2008 sa autorsky podieľal na programe *Cez Trnavu česká cesta*, venovanom 770. výročiu udelenia kráľovských výsad mestu Trnava. Po ukončení aktívnej tanečnej a choreografickej činnosti sa venoval zberu folklórneho materiálu v trnavskom regióne.

28)

Sklenár, Juraj PhDr.

tiež **Sklenar, Szklenár**

20. 2. 1744 Tiba (Spišské Tomášovce) – 31. 1. 1790 Bratislava

280. výročie narodenia

historik, učiteľ

R. 1764 vstúpil do jezuitskej rehole, študoval na univerzite v Košiciach, učiteľ na jezuitských školách v Levoči, Prešove, Košiciach a v Trnave, po r. 1773 zástupca riaditeľa na gymnáziu v Bratislave. Výborný pedagóg. Napísal a vydal príležitostné básne, ódy, inauguračné prejavy, knihu o vzniku a genealógii rodu Baťánovcov (1778), spis o prírodných zvláštnostiach Uhorska *Rariora naturae monumenta...* (1780). Jeho najvýznamnejším dielom je *Najstaršia poloha Veľkej Moravy a prvý vpád a nájazd Maďarov na ňu*. Toto dielo vyvolalo ostrú polemiku s maďarským historikom Š. Katonom. Jeho dielo našlo odozvu najmä u bernolákovskej i štúrovskej generácie.

29)

28. 2.

Mahr, Kornel

28. 2. 1889 Trnava – 24. 11. 1983 Trnava

135. výročie narodenia

ochranár prírody, ovocinár

Pôsobil v Trnave ako okresný štátny konzervátor prírody. Autor mnohých odborných článkov a prednášok z oblasti ochrany pamiatok a prírody. V Trnave nesie jeho meno ulica a škola.

30)

Merganc, Jindřich Ing. arch.

7. 7. 1889 Žamberk, Česko – 28. 2. 1974 Bratislava

50. výročie úmrtia

architekt

Vysokoškolské štúdiá absolvoval v Prahe (Česko). Po skončení 1. sv. vojny sa natrvalo usadil na Slovensku. V r. 1922 si založil spolu so staviteľom Otmarom Klimešom vlastný architektonický ateliér v Bratislave, kde projektoval prevažne rodinné domy pre Čechov žijúcich v Bratislave a neskôr začal projektovať aj bytové domy. Z tohto obdobia sú aj dva obytné domy pre vojakov v Žiline na Bratislavskej ulici č.13 a 15. Z ďalších významných stavieb sú aj prvé hydrocentrály na Slovensku - v Jelenci, Starých Horách a v Ladcoch, školy v Bystričke, Strážkach, Sabinove, Dlhej Lúke, Dolných Hámroch, poštové úrady v Novom Meste nad Váhom a Lučenci a finančné úrady v Nitre a Lučenci. Projektant pavilónu pre vnútorné choroby v Trnave a viacerých kúpeľných a verejných budov v Piešťanoch.

31)

MAREC

3. 3.

Vladislav, Ján

vl. menom **Bambásek, Ladislav**

15. 1. 1923 Hlohovec – 3. 3. 2009 Praha, Česko

15. výročie úmrtia

básnik, prekladateľ

Narodil sa v českej rodine poštového úradníka. V r. 1939 odišiel spolu s rodičmi do Čiech. Po 2. sv. vojne študoval na KU v Prahe. Prekladal z angličtiny, francúzštiny, nemčiny, rumunčiny, ruštiny, ukrajinčiny. Vydal dve knihy vlastnej poézie. Po februári 1948 bol vylúčený z univerzity z politických dôvodov. V období normalizácie mal opäť zakázané publikovať. Založil samizdatovú edíciu Kvart, kde vyšlo 120 titulov. Bol jedným z prvých signatárov Charty 77, v r. 1981 odišiel do exilu do Francúzska. V r. 2003 sa vrátil do Prahy, vydával vlastné práce a preklady. Je nositeľom Radu T. G. Masaryka (1991), francúzskeho Radu umenia a literatúry (1993), Ceny P.E.N. Clubu za celoživotné dielo (1998), Štátnej ceny za prekladateľské dielo (2001). V r. 2008 získal cenu ministra zahraničia ČR Gratias agit.

32)

5. 3.

Zavarská, Mária (rod. Lukačovičová)

4. 8. 1935 Trakovice – 5. 3. 1994 Bratislava

30. výročie úmrtia

Redaktorka

V r. 1951 – 1954 študovala na ekonomickej škole v Trnave. V r. 1954 – 1957 redaktorka spravodajskej redakcie Čs. rozhlasu v Bratislave, v r. 1957 – 1958 redaktorka-korešpondentka pražskej redakcie na Slovensku, v r. 1958 – 1965 referentka kontrolného oddelenia Slovenského výboru pre rozhlas a televíziu, súčasne externá redaktorka športovej redakcie Čs. rozhlasu, v r. 1965 – 1994 športová redaktorka Slovenského rozhlasu v Bratislave. Prvá žena na Slovensku, ktorá pôsobila ako rozhlasová športová redaktorka a reportérka. Komentovala štyri olympiády a zúčastnila sa na viacerých majstrovstvách sveta a Európy. Pod patronátom Slovenského rozhlasu organizovala športové súťaže mládeže, objavovala nové talenty. Na jej počesť pomenovali Memoriál Márie Zavarskej v športovej gymnastike a Beh Márie Zavarskej v kategórii školská mládež. Udelili jej cenu Zlatý mikrofón a iné významenia.

33)

8. 3.

Mihalička, Stanislav

9. 1. 1955 Trnava – 8. 3. 1999 Trnava

25. výročie úmrtia

kňaz

Absolvent VŠMU v Bratislave, teológie v Pápežskom kolégiu sv. Jána Nepomuckého v Ríme (Taliansko) a filozofických štúdií na Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme. V lete 1987 sa nevrátil z dovolenky v Taliansku a zostal v Ríme, aby sa mohol stať kňazom. Od novembra 1989 do januára 1992 bol v noviciáte v benediktínskom opátstve Maria Laach v Nemecku. Po jeho skončení sa vrátil do Ríma zavŕšiť štúdium teológie. Sviatosť kňazstva prijal v Ríme dňa 28. apríla 1996 z rúk pápeža Jána Pavla II. ako jediný nerímsky diakon, ktorému sv. otec udelil výnimku. Počas štúdií na VŠMU založil a dirigoval jezuitský zbor Cantica Sacra Tyrnaviensis. Spolupracoval so slovenskou redakciou Vatikánskeho rozhlasu a jeho príspevky boli uverejňované vo viacerých periodikách (Slovenské hlasy z Ríma, Katolícke noviny, ai.) V r. 2005 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam za prácu s trnavskou mládežou.

34)

9. 3.

Rehlingen, Anton

14. 12. 1807 Černošín – 9. 3. 1834 Trnava

190. výročie úmrtia

pedagóg

Spolupracovník Terézie Brunšvikovej, tajomník ňou založeného spolku pre predškolskú výchovu. V r. 1832 založil detskú opatrovňu v Trnave, jednu z prvých na Slovensku, ktorá pod jeho vedením dosahovala výborné výsledky v starostlivosti o deti. Autor publikácie o materských školách. Písal aj básne.

35)

Vavrovič, Jozef Mons., prof., ThDr.

14. 7. 1910 Báhoň – 9. 3. 1994 Rím Taliansko, poch. Báhoň

30. výročie úmrtia

kňaz, historik, pedagóg

Študoval na gymnáziu v Trnave, teológiu v Trnave, potom v Olomouci (Česko). V r. 1936 vysvätený za kňaza. V r. 1946 – 1948 bol ako štipendista na parížskej Sorbonne. Pastoračne pôsobil vo Veľkých Kostol'anoch, Prahe-Karlíne (Česko) a v Holíči. V r. 1939 bol profesorom francúzskej literatúry na trnavskom gymnáziu a správcom kostola sv. Jozefa v Trnave. V r. 1943 diecézny riaditeľ Katolíckej charity. V r. 1949 odišiel do Kanady, kde pôsobil ako profesor cirkevných dejín a patológie v Ottawe (Kanada). V r. 1965 odišiel do Ríma (Taliansko), stal sa riaditeľom dnešného Pápežského slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda. Pápež Ján XXIII. ho vymenoval za pápežského komorníka a pápež Pavol VI. za pápežského preláta. Dlhoročný prekladateľ a redaktor teologickej edície *Lux et vita*. Venoval sa slovenskému národnému obrozeniu. Prispieval do mnohých časopisov. Držiteľ Ceny Jána Palárika in memoriam.

36)

11. 3.

Horvát, Ján MUDr.

11. 3. 1924 Chynorany – 26. 1. 1995 Trnava

100. výročie narodenia

lekár

Primár, zakladateľ hematologicko-transfúziologického oddelenia v trnavskej nemocnici. Vo Vietname zakladal transfúziu službu.

37)

12. 3.

Vlachovič, Jozef PhDr., CSc.

12. 3. 1929 Trstín – 18. 1. 1977 Bratislava

95. výročie narodenia

historik, muzeológ

Študoval na gymnáziu v Trnave, na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil ako stredoškolský profesor v Trebišove, od r. 1965 riaditeľ SNM v Bratislave. Vo svojich prácach sa zameriaval na dejiny baníctva za feudalizmu a dejiny banického školstva. Zaslúžil sa o rozvoj slovenského múzejníctva.

38)

13. 3.

Režucha, Jozef

13. 3. 1929 Trnava – 15. 7. 1995 Trnava

95. výročie narodenia

filmový režisér

Od r. 1953 pracoval v Slovenskom filme v Bratislave ako asistent réžie a pomocný režisér, v r. 1970 debutoval filmom pre deti *Zločin slečny Bacilpýšky*. Jeho najznámejší film *Dosť dobrí chlapi* (1971) získal hlavnú cenu na Medzinárodnom filmovom festivale v Karlových Varoch (Česko) a Štátnu cenu SSR (1972). Vytvoril desiatku významných celovečerných filmov. V r. 1979 získal Cenu Víta

Nejedlého za filmovú snímku *Chod' a nelúč sa*. V r. 1997 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnavy in memoriam.

39)

15. 3.

Jedlička, Tomáš

16. 12. 1761 Jacovce – 15. 3. 1814 Križovany nad Dudváhom

210. výročie úmrtia

kňaz, publicist

Pôsobil v Malých Opatovciach, Rybníku, Seredi a v Križovanoch nad Dudváhom. Člen Slovenského učeného tovarišstva, autor prvého slovenského *Katechizmu k vyučovaniu mládeže katolíckej a obecného ľudu* (1808).

40)

Ondruš, Rajmund ThLic.

15. 3. 1929 Močidl'any, teraz Popudinské Močidl'any — 10. 4. 2011 Bratislava, poch. Trnava

95. výročie narodenia

kňaz

Vyštudoval gymnázium na Velehrade (Česko) u jezuitov, následne pokračoval v Trnave. Po maturite v r. 1947 vstúpil v Ružomberku do jezuitského noviciátu. V septembri v r. 1949 pôsobil na filozofickom učilišti v Děčine (Česko), kde po barbarskej noci v apríli 1950 musel nastúpiť na vojenčinu k PTP-ákom. V januári v r. 1960 bol zatknutý Štátnou bezpečnosťou za podvratnú činnosť a dostal 3 roky väzenia. Po amnestii v r. 1962 sa vrátil domov a pracoval v Pozemných stavbách Skalica. V r. 1968 sa mu podarilo legálne vycestovať do Rakúska. V Innsbrucku (Rakúsko) dokončil teologické štúdiá, v r. 1969 bol vysvätený za kňaza. Od júla r. 1971 žil v Taliansku. Pracoval vo Vatikánskom rozhlase od apríla r. 1974 ako šéfredaktor slovenského vysielania. Od r. 1997 pôsobil v Trnave, kde sa venoval svedeniu a najmä literárnej činnosti. Je autorom mnohých knižných publikácií vydaných v Kanade i na Slovensku. Venoval sa aj prekladateľskej činnosti. Jeho najvýznamnejšou knihou je *Blízky Bohu i ľudom*. V r. 2009 vyšla autobiografická kniha *V teba Pane, som dúfal*.

41)

16. 3.

Scherer, František Ernest MUDr.

1. 4. 1805 Blatná, Česko – 16. 3. 1879 Piešťany

145. výročie úmrtia

lekár

Pôsobil v Piešťanoch ako prvý stály kúpeľný balneológ a chirurg. Zakladateľ Vojenského kúpeľného ústavu a modernej balneoterapie. Autor monografie o piešťanských kúpeľoch.

42)

18. 3.

Krčméry, Karol MUDr.

5. 3. 1887 Dumbraveni, Rumunsko – 18. 3. 1934 Trnava, poch. Ružomberok

90. výročie úmrtia

lekár

Medicínu študoval v Cluji (Rumunsko), kde ako lekár aj pôsobil. Od r. 1919 pracovník Lekárskej fakulty KU v Prahe (Česko), od r. 1920 hlavný lekár a riaditeľ župnej nemocnice v Trnave.

43)

21. 3.

Kotvan, Imrich PhDr., CSc.

pseud. **I. K., -tvan, -van**

9. 2. 1910 Trnovec – 21. 3. 1984 Bratislava

40. výročie úmrtia

literárny historik, bibliograf, inkunábulista

Základnú školu navštevoval v Hlohovci, gymnázium v Skalici. Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a Štrasburgu. V r. 1934 – 1938 pôsobil ako profesor na gymnáziu J. Hollého a na dievčenskom gymnáziu v Trnave, od r. 1939 pracoval na Ministerstve školstva v Bratislave, r. 1945 – 1949 na Povereníctve školstva, od r. 1950 pracovník Univerzitnej knižnice v Bratislave. Ako historik sa venoval bernolákovskému obdobiu. Najvyššie uznania dosiahol v inkunábulistike, vede zaoberajúcou sa výskumom tlači 15. storočia. Preskúmal a spracoval inkunábuly vo väčších verejných a historických knižniciach, archívoch a múzeách. Vydal 14 parciálnych katalógov, ktoré v r. 1979 zlúčil do súborného katalógu *Inkunábuly na Slovensku*. Stál pri zrode myšlienky a projektov pre výskum knižnej kultúry na Slovensku. Bibliografia jeho diela predstavuje okolo 200 titulov katalógov, monografií a odborných príspevkov. V Univerzitnej knižnici v Bratislave vybudoval kabinet rukopisov, starých a vzácných tlačí, ktorý dnes funguje ako významné vedecké pracovisko na medzinárodnej úrovni.

44)

Slota, Juraj

tiež **Slotta Juraj, Rajecký Juraj**

24. 3. 1819 Rajec – 4. 10. 1882 Leopoldov, poch. Voderady

205. výročie narodenia

publicista, redaktor, učiteľ

Prvý správca Spolku sv. Vojtecha a redaktor katolíckych periodík v Trnave, od r. 1878 farár v Dolných Voderadoch, dekan a škôldozorca dištriktu Veľké Kostoľany.

45)

26. 3.

Filo, Elemír

26. 3. 1919 Veselé – 11. 6. 1983 Bratislava

105. výročie narodenia

náboženský spisovateľ

Pôsobil vo viacerých mestách, od r. 1970 generálny riaditeľ Ústrednej charity na Slovensku, v r. 1980 riaditeľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Pracoval v hnutí Pacem in terris, v Združení katolíckeho duchovenstva a v Berlínskej mierovej konferencii. Prispieval do cirkevných časopisov. Redigoval Pútnik svätovojtešský.

46)

27. 3.

Magin, Ján Baltazár

6. 1. 1681 Vrbové – 27. 3. 1734 Dubnica nad Váhom

290. výročie úmrtia

básnik

Teológiu študoval v Pázmaneu vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako farár v Jarku, Košeci, Dubnici nad Váhom, od r. 1731 bol titulárnym kanonikom nitrianskej kapituly. Znalec cirkevného a svetského práva, antickej vzdelanosti a literatúry. Autor prvej písomnej národnej obrany Slovákov, v ktorej pripomína slávnú minulosť Slovanov a Slovákov, cyrilometodskú tradíciu a podiel Slovákov na kultúrnom zveľadení Uhorska.

47)

28. 3.

Coburg, Filip Ferdinand Mária

tiež **Koburg**

28. 3. 1844 Paríž, Francúzsko – 2. 7. 1921 Paríž, Francúzsko

180. výročie narodenia

podnikateľ, veľkostatkár

Študoval v Bonne (Nemecko). Po otcovej smrti v r. 1881 majiteľ rodového panstva na Slovensku. Jeho súčasťou boli aj banské a hutné závody v Pohorelej, ktoré prevzala spoločnosť Filipa Coburga v r. 1913 a ktorá vybudovala modernú oceliareň a valcovňu v Trnave. Po r. 1918 zabral jeho majetky na pozemkovú reformu československý štát. Člen uhorskej panskej snemovne, čestný predseda Uhorskej geografickej spoločnosti.

48)

29. 3.

Balaša, Pavol

tiež **Balassa, Pavol**

29. 3. 1644 Žitavce – 5. 10. 1705 Trnava

380. výročie narodenia

spisovateľ, cirkevný hodnostár

Mal šľachtický pôvod, v r. 1661 vstúpil do jezuitskej rehole, filozofiu a teológiu študoval v Trnave a v Grazi (Rakúsko). V r. 1667 – 1669 profesor humanitných vied na jezuitskom kolégiu v Košiciach a Trnave, v r. 1669 – 1676 na univerzite v Trnave, v r. 1677 ostrihomský kanonik. Potom farár v Jelke, gemerský a šaštínsky archidiakon, v r. 1694 arcibiskupský vikár v Trnave. Autor veršovaných prác na počesť bakalárov a magistrov trnavskej univerzity.

49)

Minárik, Jozef Mons.

11. 7. 1872 Klčovany – 29. 3. 1959

65. výročie úmrtia

kňaz

Teologické štúdiá absolvoval v Trnave a v Ostrihome (Maďarsko), kde bol 26. júna 1898 vysvätený za kňaza. Bol kaplánom a ekonomickým správcom fary v Chtelnici, Dechticiach, Smoleniciach, Horných Orešanoch, zástupcom dekana, dekanom smolenického obvodu, pápežským protonotárom. V r. 1928 – 1935 vicerektor seminára v Trnave, kanonik družnej kapituly trnavskej, inšpektor diecézneho školstva, predseda disciplinárnej rady rímkat. učiteľov, generálny vikár. Tri desaťročia viedol úverné a potravné družstvá v Chtelnici, Smoleniciach a Horných Orešanoch. Kňazom bol 61 rokov.

50)

Paulovič, Emil

7. 3. 1922 Leopoldov – 29. 3. 2004 Piešťany

20. výročie úmrtia

akademický maliar

Študoval v Bratislave u prof. Martina Benku. Bol členom umeleckej skupiny Generácia 1919, ktorá vznikla v Trnave. V jeho maliarskej tvorbe sú zastúpené takmer všetky žánre – portréty, figurálna tvorba, krajinomalba i zátišia. Jeho diela sa nachádzajú v zbierke Balneologického múzea v Piešťanoch, Galérii Jána Koniarka v Trnave, Galérii M. A. Bazovského v Trenčíne a v iných. Veľká časť jeho života bola spojená s divadelníctvom. Pôsobil v Akademickom a Krajevom divadle v Trnave, v divadlách vo Zvolene, Banskej Bystrici, Martine. V r. 1997 bola v Leopoldove vytvorená stála expozícia Emila Pauloviča, ktorý mestu daroval 160 svojich diel. Držiteľ Pamätnej medaily TTSK Cyrila a Metoda – 1150. výročie príchodu vierozvestcov 2013.

51)

30. 3.

Salzman, Alexander

11. 12. 1870 Zavar – 30. 3. 1959 Pata

65. výročie úmrtia

ľudový umelec

Venoval sa maľovaniu na sklo. Jeho práce sú známe nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Jeho obrazy sú v zbierke múzea v Hlohovci.

52)

APRÍL

2. 4.

Hillebrandt, František Anton

2. 4. 1719 Viedeň, Rakúsko – 25. 1. 1797 Viedeň, Rakúsko

305. výročie narodenia

architekt, staviteľ

Pracoval na viacerých miestach. Počas pôsobenia v Bratislave vybudoval niekoľko letných šľachtických sídiel. V r. 1770 – 1773 postavil budovu lekárskej fakulty v Trnave. Je autorom projektu neskorobarokového kaštieľa v Senici (1760), v ktorom v súčasnosti sídli Záhorská galéria v Senici.

53)

Kubányi, Jozef

10. 1. 1771 Tvrdošín – 2. 4. 1839 Cífer

185. výročie úmrtia

kňaz

V r. 1799 – 1839 pôsobil ako katolícky kňaz v Cíferi. Bol členom Slovenského učeného tovarišstva. Do farskej knižnice v Cíferi priniesol slovenský odpis prekladu Svätého písma a veršovaný opis obce z r. 1813.

54)

4. 4.

Čársky, Konštantín MUDr.

4. 4. 1899 Gbely – 15. 3. 1987 Bratislava

125. výročie narodenia

lekár, pedagóg

Stredoškolské štúdiá absolvoval v Trnave. Študoval na lekárskej fakulte v Prahe (Česko) a Bratislave. Pôsobil na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, v r. 1939 – 1941 ako prednosta kliniky chirurgickej propedeutiky a ortopédie, v r. 1942 – 1970 prednosta kliniky chirurgie. Vo vedeckej práci sa venoval chirurgickej endokrinológii, traumatológii a čiastočne plastickej chirurgii. Systematicky sa venoval zdravotníckej osвете, vychoval stovky odborníkov, podieľal sa na rozvoji telesnej výchovy a športu.

55)

6. 4.

Štefunko, Fraňo

4. 8. 1903 Vlčkovce – 6. 4. 1974 Martin

50. výročie úmrtia

akademický sochár, pedagóg

Absolvoval štúdium na Umeleckopriemyselnej škole v Prahe. Pôsobil ako vedúci redaktor výtvarnej rubriky časopisu Slovenské pohľady, neskôr ako profesor monumentálneho sochárstva na VŠVU v Bratislave. Zakladateľská osobnosť slovenského sochárstva. Bol činný aj literárne. Autor knihy o Jánovi Koniarkovi a o rodnej obci Vlčkovce. Autor sochy Thálie vo foyer Divadla Jána Palárika v Trnave.

56)

9. 4.

Handerla, Juraj

tiež **Handrla, Juraj**

9. 4. 1734 Trnava – 9. 5. 1796 Hlohovec

290. výročie narodenia

kňaz, včelár

Študoval na gymnáziu v Trnave, asi od r. 1756 katolícky kňaz v Biharskej a Békešskej župe, neskôr farár v Krajnom, Hrachovišti, Dvorníkoch, od r. 1785 v Hlohovci. Autor včelárskej praktickej príručky, zdôrazňujúcej ekonomickú hodnotu včelárstva. Člen bernolákovského hnutia.

57)

12. 4.

Čambál, Andrej

15. 12. 1867 Abrahám – 12. 4. 1934 Trnava

90. výročie úmrtia

cirkevný spisovateľ

Študoval na gymnáziu v Trnave, teológiu v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán a učiteľ náboženstva v Modre, kazateľ a predstavený rehoľného domu v Trnave. V náboženskej spisbe propagátor pútnických miest a pašiových hier.

58)

14. 4.

Hollý, Ján

24. 3. 1785 Borský Sv. Mikuláš – 14. 4. 1849 Dobrá Voda

175. výročie úmrtia

básnik, prekladateľ

Najväčší bernolákovský básnik a prekladateľ, zvaný slovenský Homér. Vyštudoval katolícku teológiu v Trnave. Od r. 1808 kaplán v Pobedime, od r. 1812 v Hlohovci, od r. 1814 farár v Maduniciach. Po požari v r. 1843, pri ktorom utrpel popáleniny, sa utiahol na odpočinok k priateľovi Martinovi Lackovičovi na Dobrú Vodu. Pred vlastnou tvorbou sa venoval prekladaniu antickej literatúry. Literárnej tvorbe sa začal venovať počas štúdií v Trnave.

Ťažiskom jeho tvorby sú veľké eposy z obdobia Veľkej Moravy (*Svätopluk, Cirillo-Metodiada, Sláv*). V tvorbe sa dôsledne pridržiaval časomernej prozódie, obohatil a rozvinul jej strofické formy. Svojím dielom ovplyvnil slovenskú romantickú generáciu. UNESCO ho zaradilo pri 200. výročí narodenia pre jeho geniálne dielo medzi osobnosti, ktoré si pripomenul celý kultúrny svet.

59)

16. 4.

Heriban, Jozef

7. 5. 1925 Šelpice – 16. 4. 2009 Rím, Taliansko

15. výročie úmrtia

salezián, biblista, univerzitný profesor, misionár

V r. 1943 vstúpil do saleziánskeho noviciátu v Hronskom Sv. Beňadiku, o rok neskôr zložil rehoľné sľuby. V štúdiách pokračoval v Saleziánskom pedagogickom študentáte v Trnave. V r. 1950 tajne emigroval do Turína v Taliansku. V r. 1951 – 1955 študoval na Pápežskej saleziánskej univerzite v Turíne (Taliansko). Za kňaza bol vysvätený v r. 1955, potom študoval postgraduálne na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme (Taliansko). Neskôr vyučoval biblické vedy v Tokiu v Japonsku, kde pôsobil až do r. 1976. Počas pôsobenia v Japonsku sa stal riaditeľom saleziánskej komunity pri strednom a vyššom gymnáziu Seiko Gakuin v Osake (Japonsko) a zároveň správcom tamojšej farnosti. V r. 2005 mu prezident SR udelil za významné zásluhy o kultúrno-duchovný rozvoj SR Pribinov kríž III. triedy. Jeho významným dielom je *Príručný lexikón biblických vied*, ktorý po prvý raz vyšiel v r. 1992 vo vydavateľstve Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda. Čestný občan mesta Trnava.

60)

Winter, Alexander

19. 8. 1829 Tvrdošovce – 16. 4. 1909 Piešťany

115. výročie úmrtia

podnikateľ, budovateľ piešťanských kúpeľov

Nájomca a budovateľ kúpeľov v Piešťanoch. V r. 1893 dal postaviť Kúpeľnú dvoranu, zrekonštruoval Kurhotel a Napoleonské kúpele, zriadil sanatórium pre chudobných pacientov Pro Labore a v r. 1898 dal postaviť Františkove kúpele. Propagátor Piešťan aj mimo územia Rakúska-Uhorska.

61)

18. 4. **Sieglová, Edita**

10. 6. 1915 Trnava – 18. 4. 1999 Trnava

25. výročie úmrtia

pedagogička

Po absolvovaní Učiteľskej akadémie v Trnave v r. 1935 jej prvým pôsobiskom bol Šaštín-Stráže. 25 rokov bola elementaristka na Cvičnej škole pri Vyššej pedagogickej škole v Trnave, neskôr učila na odbornom učilišti, kde viedla divadelný krúžok. Vzdelanie si doplnila na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a nastúpila ako asistentka na Katedru pedagogiky na Pedagogickú fakultu UK v Trnave. Počas učiteľskej praxe pripravila množstvo kultúrnych programov pre rôzne spoločenské akcie mesta či školy, v ktorej práve pôsobila. Publikovala do regionálnych aj celoslovenských periodík. Spievala v Okresnom učiteľskom spevokole aj v chrámovom zbore v Dóme sv. Mikuláša v Trnave. Bola dlhoročnou lektorkou Okresného osvetového strediska a Akadémie vzdelávania v Trnave.

62)

20. 4.

Lazík, Ambróz Mons., ThDr.

7. 12. 1897 Trstín – 20. 4. 1969 Trnava, poch. Trstín

55. výročie úmrtia

biskup

Od r. 1947 apoštolský administrátor v Trnave. Svojou diplomaciou prispel k úprave pomerov medzi cirkvou a štátom. Kňazské svätenie prijal v r. 1922 v Nitre. Kaplánom bol v Dvoroch nad Žitavou a v Nových Zámkoch. V r. 1925 sa stal biskupským archivárom-tajomníkom, potom kancelárom. V r. 1936 – 1940 generálny vikár Trnavskej apoštolskej administratúry, v r. 1938 dostal tituly apoštolského protonotára, kanonika Bratislavskej družnej kapituly a bol vymenovaný za rektora Kňazského seminára v Bratislave, v r. 1942 menovaný za trnavského farára, v r. 1945 znovu menovaný za generálneho vikára. Po smrti Mons. Pavla Jantauscha sa stal administrátorom Trnavskej apoštolskej administratúry, v r. 1949 konsekrovaný za biskupa ako titulárny biskup appijský, v r. 1950 – 1951 izolovaný orgánmi komunistickej Štátnej bezpečnosti vo svojej rezidencii v Trnave.

63)

21. 4.

Sedlák, Ján

21. 4. 1914 Veľká Lodina – 24. 3. 2007

110. výročie narodenia

stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Absolvoval gymnázium v Košiciach v r. 1934. Študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, Jagelonskej univerzite v Krakove (Poľsko) a na Sorbone v Paríži v r. 1934 – 1938. Na trnavskom gymnáziu pôsobil v r. 1939 jeden školský rok. Následne sa vrátil do Bratislavy. Potom dramaturg činohry SND, redaktor časopisu Rozvoj v r. 1940 – 1942 a Kultúra v r. 1943 – 1944, dramaturg Slovenského filmu v r. 1945 – 1946. Stredoškolský profesor na Dievčenskom a pedagogickom gymnáziu v Bratislave v r. 1948 – 1954. Neskôr v r. 1954 – 1958 pracovník Výskumného ústavu pedagogického, od r. 1961 Pedagogickej fakulty v Trnave, v r. 1979 odišiel do dôchodku.

64)

23. 4.

Adamovič, Jozef prof., Mgr. art., ArtD.

23. 4. 1939 Trnava — 2. 8. 2013 Košice

85. výročie narodenia

herec, pedagóg

V r. 1960 absolvoval herectvo na VŠMU v Bratislave a stal sa členom SND, v ktorom pôsobil až do r. 1990. Vytvoril približne 60 divadelných postáv. Bohatá je jeho filmová a televízna tvorba. V r. 1971 dostal hlavnú úlohu grófa Mórica Beňovského v 13-dielnom koprodukčnom slovensko-maďarskom televíznom seriáli *Vivat Beňovský!*. Na svojom konte má 120 televíznych inscenácií, seriálov

a filmových projektov. Uplatnil sa aj v dabingu. Od r. 1985 pôsobil ako režisér v divadlách, predovšetkým v Přerove (Česko) a Ostrave (Česko). Bol tiež spoluzakladateľom Akadémie múzických umení v Banskej Bystrici. Dostal hereckú cenu Slovenského literárneho fondu za herecký výkon. Prezident SR mu udelil štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj SR. Je laureátom ocenenia a držiteľom pamätnej dlaždice na Filmovom chodníku slávy (2011). Držiteľ Ceny TTSK a Ceny mesta Vrbové.

65)

Čizmazia, Ján Vojtech
tiež **Csizmazia, Ján Vojtech**

23. 4. 1789 Nové Zámky – 19. 8. 1870 Suchá nad Parnou

235. výročie narodenia

kňaz, publicist

Študoval na gymnáziu v Nových Zámkoch, filozofiu a teológiu v seminári v Trnave, r. 1822 v Ostrihome (Maďarsko), kde bol vysvätený. Pôsobil ako kaplán, neskôr ako administrátor na viacerých farách, napr. v r. 1863 – 1866 v Zelenči, od r. 1866 v Sucheji nad Parnou. Autor publikácie s náboženskou problematikou, článkov o manipulácii s tabakom a o pestovaní tabaku v Hontianskej župe.

66)

26. 4.

Radlinský, Andrej

8. 7. 1817 Dolný Kubín – 26. 4. 1879 Kúty

145. výročie úmrtia

jazykovedec, náboženský spisovateľ, zakladateľ Spolku sv. Vojtecha

V r. 1834 – 1836 študoval filozofiu v Oláhovom seminári v Trnave, teológiu na univerzite vo Viedni (Rakúsko) a v Pešti (Maďarsko). Pôsobil na viacerých miestach, v r. 1849 – 1861 bol redaktorom Zemského zákonníka v Budíne (Maďarsko) a od r. 1861 bol farárom v Kútoch. Patril

k najzaslúžitejším osobnostiam slovenského kultúrneho života 19. storočia, propagátor česko-slovenskej vzájomnosti, slavianofil. Ako jazykovedec výrazne ovplyvnil vývoj a kodifikáciu spisovnej slovenčiny. Mal veľké zásluhy na založení Spolku sv. Vojtecha a bol jeho doživotným čestným podpredsedom, bol spoluzakladateľom Matice slovenskej.

67)

Stummer, August

31. 10. 1827 Brno, Česko – 26. 4. 1909 Tovarníky, poch. Horné Obdokovce

podnikateľ, politik

115. výročie úmrtia

Bol podnikateľom v cukrovarníckom priemysle. Spoločne s bratmi Karolom a Alexandrom zakladal v r. 1865 cukrovar v Hodoníne (Česko), v r. 1870 v Doudleboch nad Orlicí (Česko), neskôr aj cukrovary vo Veľkých Topolčanoch a Mezöhegyes (Maďarsko). Prevádzkovali cukrovar v Oslavonoch (Česko). Stummerovci kúpili trnavský cukrovar v konkurze v r. 1877, odvtedy ho riadil August Stummer.

Postupne z cukrovaru vybudovali najväčší cukrovar v Uhorsku a neskôr v Československu.

Investovali aj do železničnej trate, ktorá spájala železničnú stanicu s cukrovarom. S jeho menom je spojené aj založenie Poisťovacieho ústavu pre dôchodcov, zamestnancov cukrovaru. V Trnave získal členstvo v zastupiteľských orgánoch. Bol viceprezidentom a od r. 1892 prezidentom Centrálného spolku pre cukrovarnícky priemysel v Rakúsko-Uhorsku. V r. 1884 bol povýšený v Rakúsku na baróna, v r. 1887 získal Rád železnej koruny. Bol poslancom Moravského zemského snemu. Získal viacero ocenení.

68)

30. 4.

Dosedla, Jozef MUDr.

30. 4. 1909 Martin – 1. 4. 1983 Sobrance

115. výročie narodenia

lekár

Lekársku fakultu postupne študoval vo Viedni (Rakúsko), v Prahe (Česko) a v Bratislave, kde v r. 1943 štúdium ukončil. V r. 1943 – 1951 pôsobil na gynekologicko-pôrodnickom oddelení Štátnej oblastnej nemocnice v Trnave. V r. 1949 sa zúčastnil študijného pobytu na univerzite v Berne vo Švajčiarsku. Tu sa oboznámil s laparoskopickým vyšetrovaním v gynekológii a epidurálnou anestéziou. Tieto poznatky sa snažil po návrate do Československa zaviesť do klinickej praxe. V r. 1951 bol ako prvý lekár zo Slovenska na stáži v Ústave pro péči o matku a dieťa v Prahe, kde získal osvedčenie o kvalifikácii viesť veľké gynekologicko-pôrodnické oddelenie. Funkciu primára gynekologicko-pôrodnického oddelenia vykonával postupne v nemocniciach v Leviciach, Vrábľoch, Stropkove a v Sobranciach. Bol zástancom prirodzeného plánovania rodičovstva. Je autorom troch kníh, niekoľkých vedeckých prác a populárno-vedeckých publikácií.

69)

MÁJ

2. 5.

Galbavý, Alexander

18. 1. 1911 Topoľčany – 2. 5. 1954 Trnava

70. výročie úmrtia

hudobný skladateľ

Pochádzal z hudobníckej rodiny, sám však bol samoukom, ovládal viacero hudobných nástrojov. Po presťahovaní do Trnavy pôsobil vo viacerých zoskupeniach a kaviarenských hudobných programoch, napr. v Kryme a v Imperiáli. Venoval sa tvorbe populárnych a tanečných piesní.

70)

Kereškéni, Štefan

tiež **Kereskényi, Štefan**

19. 1. 1641 Pata – 2. 5. 1709 Bratislava

315. výročie úmrtia

rétor, učiteľ

Jezuíta. Po absolvovaní teologických štúdií v r. 1671 vysvätený za kňaza. Pôsobil ako gymnaziálny profesor, prednášal filozofiu v Košiciach, potom ako misionár. Od r. 1676 žil v Trnave. Vynikajúci rečník, účastník krajinských snemov. Jeho rukopisné dielo sa nachádza v Univerzitnej knižnici v Budapešti (Maďarsko).

71)

4. 5.

Bačík, Emil

4. 5. 1929 Piešťany – 4. 11. 1999 Bratislava

95. výročie narodenia

akademický maliar, grafik

Študoval na Štátnej grafickej škole v Prahe (Česko), potom na Vysokéj škole umeleckého priemyslu v Prahe u A. Pelca. Bol členom výtvarnej skupiny Život. Jeho tvorbu je možné rozdeliť do viacerých špecifických okruhov na maľbu, grafickú tvorbu, knižnú ilustráciu a tvorbu plagátov. Za mnohé svoje diela získal viaceré ocenenia.

72)

5. 5.

Chropovský, Bohuslav prof., PhDr., DrSc.

9. 11. 1926 Čataj – 5. 5. 2009 Čataj

archeológ, historik

15. výročie úmrtia

Maturoval v Trnave v r. 1947. Študoval na FiF UK v Bratislave. V r. 1970 – 1990 bol riaditeľom Slovenského archeologického ústavu SAV v Nitre. Pôsobil ako prezident Medzinárodnej únie vied

prehistorických a protohistorických pri UNESCO. V r. 2002 mu prezident SR udelil Pribinov kríž I. triedy za celoživotný vedeckovýskumný prínos v oblasti archeológie.

73)

6. 5.

Nagy, Július

11. 7. 1908 Trnava – 6. 5. 1984 Trnava

40. výročie úmrtia

regenschori

V Trnave získal základné vzdelanie a maturitu na gymnáziu. Konzervatórium s hlavným predmetom organ absolvoval v Bratislave. Už ako 17-ročný pôsobil v Dóme sv. Mikuláša v Trnave, najskôr ako pomocný organista a od r. 1927 ako stály organista pod vedením regenschoriho Mikuláša Schneidera Trnavského. V tejto službe pokračoval bez prestávky päťdesiatšesť rokov. Za tento dlhý čas bol súčasne korepetítorom, archivárom a všestranným pomocníkom. Neúnavne pracoval a svoje povinnosti si plnil dôsledne i napriek tomu, že v posledných rokoch života chorľavel.

74)

Hučko, Karol

10. 5. 1929 Bratislava – 1. 6. 2003 Vrbové, poch. Trnava

95. výročie narodenia

akademický maliar, grafik

Študoval na SVŠT v Bratislave a na AVU v Prahe. Maľoval obrazy s tematikou SNP, starej a novej Trnavy, a pod. Vystavoval v Trnave, Galante, Modre, Komárne, Dunajskej Strede. Pôsobil v Trnave.

75)

11. 5.

Litva, Félix prof.

11. 5. 1919 Mikšová – 1. 2. 2006 Ivánka pri Dunaji

105. výročie narodenia

univerzitný profesor, prorektor, publicista, kňaz

Vyrastal v Trnave. V r. 1934 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. V r. 1938 zmaturoval v Kláštore pod Znievom. Do r. 1941 študoval filozofiu v Benešove pri Prahe (Česko), od r. 1942 v Banskej Bystrici. Vysvätený bol v r. 1945. Od r. 1946 študoval na Slovenskej univerzite dejiny a francúzsku literatúru. Pritom vykonával aj pastoračnú a pedagogickú prácu až do barbarskej noci v apríli 1950. Bol internovaný v Jasove a Podolínci, odkiaľ sa mu podarilo ujsť. V r. 1951 – 1957 pokračoval v rehoľnej práci v Ríme (Taliansko). V r. 1957 skončil doktorátom na fakulte cirkevných dejín Pápežskej univerzity a bol menovaný za profesora. Počas pobytu v Ríme bol aktívny v slovenskej sekcii Vatikánskeho rozhlasu. Vo Svetovom kongrese Slovákov bol predsedom kultúrnej komisie. V r. 1992 sa vrátil na Slovensko, bol riaditeľom vydavateľstva Dobrá kniha v Trnave. Aktívne sa podieľal na znovuzriadení Trnavskej univerzity a bol jej prvým prorektorom. Za r. 1997 mu bola udelená Cena mesta Trnava. Od r. 2000 žil v Ivanke pri Dunaji. Bol jednou z najvýznamnejších osobností slovenskej emigrácie v zahraničí.

76)

Morávka, Štefan

22. 10. 1908 Hlohovec — 11. 5. 1974 Bratislava

50. výročie úmrtia

fotograf

Pracoval ako lektor, inštruktor a člen fotografických porôt. Amatérsky sa venoval portrétu a krajinárskym snímkam.

77)

14. 5.

Škrabáková, Michaela

14. 5. 1984 Trnava – 19. 4. 1996 Norimberg, Nemecko

40. výročie narodenia

Športovkyňa

4-násobná majsterka Európy v bikrose, zároveň bola vicemajsterkou sveta z holandského Schindelu (1993). Tragicky zahynula cestou na preteky.

78)

15. 5.

Barč, Emil

15. 5. 1924 Trnava – 19. 12. 2004 Trnava

100. výročie narodenia

fotograf, pedagóg

Absolvoval odbornú školu a vyučil sa v ateliéri trnavského fotografa Milana Petroviča. Pôsobil na Pedagogickej fakulte TU a vo viacerých trnavských fotoateliéroch. Popri umeleckej fotografii ovládal všetky techniky a prácu s kamerou. Je priekopníkom farebnej fotografie. Účastník mnohých domácich a medzinárodných výstav.

79)

16. 5.

Purgina, Ján

16. 5. 1719 Trnava – 13. 6. 1748 Trnava

305. výročie narodenia

pedagóg

Po štúdiách v Trnave vyučoval na Trnavskej univerzite filozofiu a poéziu. Podpisoval sa ako „trnavský básnik“. Autor prvej práce na Slovensku popisujúcej poznatky elektrostatiky.

80)

Silan, Janko

vl. menom **Ďurka, Ján**

24. 11. 1914 Nové Sady-Sila – 16. 5. 1984 Važec

40. výročie úmrtia

básnik, prekladateľ, kňaz

Študoval v Trnave, teológiu absolvoval v Spišskej Kapitule. Kaplán v Žiari, v Jurgove, v Liptovskom Hrádku, v Dovalove, administrátor fary vo Važci. Zaradovaný ku skupine katolíckej moderny. Spolupracovník časopisu Plameň, zakladateľ a redaktor časopisu Verbum a knižnej edície Lux. Venoval sa tiež prekladateľstvu.

81)

Teplanský, Pavol

22. 4. 1886 Trnava — 16. 5. 1969 Trnava

55. výročie úmrtia

politik, pedagóg, podnikateľ

Absolvoval Učiteľský ústav v Modre. Učil v Mysleniciach, Sucheň nad Parnou, od r. 1927 bol statkárom v Košolnej. Predseda Roľníckej pokladnice a Západoslovenského roľníckeho družstva v Trnave. V r. 1938 minister poľnohospodárstva, obchodu, verejných prác a financií slovenskej autonómnej vlády. Nesúhlasil s rozbitím Československej republiky a v marci 1939 sa vzdal všetkých politických funkcií.

82)

18. 5.

Strhan, Milan PhDr., CSc.

18. 5. 1929 Rišňovce – 28. 9. 2007 Bratislava

95. výročie narodenia

historik, lexikograf

Gymnázium vyštudoval v Hlohovci, potom študoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V r. 1953 – 1961 a r. 1964 – 1968 pôsobil v Historickom ústave SAV. Ako zástanca demokratizácie

spoločnosti v Československu bol v čase normalizácie perzekvovaný. V r. 1976 bol nútený odísť z Encyklopedického ústavu SAV, do ktorého sa v r. 1990 – 1992 vrátil a bol jeho riaditeľom. Patrí medzi zakladateľské osobnosti slovenskej encyklopedickej tvorby.

83)

19. 5.

Jilemnický Peter

18. 3. 1901 Letohrad, Česko — 19. 5. 1949 Moskva, Rusko

75. výročie úmrtia

spisovateľ

Maturoval na učiteľskom ústave v Leviciach, pracoval ako učiteľ. V r. 1922 vstúpil do KSČ. V r. 1926 emigroval do ZSSR. Tu študoval na Štátnom inštitúte žurnalistiky a navštívil Interhelpo. Po návrate pôsobil opäť ako učiteľ a v diplomacii. V r. 1930 – 1932 učil na bývalej meštianskej chlapčenskej škole v Trnave na Hollého ulici. Na budove sa nachádza pamätná tabuľa. Z trnavského prostredia pochádza námet jeho románu *Kus cukru*.

84)

Kaušitz, Otto

19. 5. 1909 Piešťany – 30. 4. 1982 Bratislava

115. výročie narodenia

libretista, textár, prekladateľ

Študoval na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. Počas štúdií člen ochotníckych a divadelných krúžkov, spevák populárnych piesní. Od r. 1939 spolupracoval ako autor a upravovateľ libriet s Gejom Dusíkom. Je autorom vyše tisíc textov piesní a desiatok libriet k operetám. Prekladal aj libretá zahraničných autorov.

85)

25. 5.

Rympel, Václav

26. 4. 1883 Piešťany – 25. 5. 1949 Piešťany

75. výročie úmrtia

kamenosochár

Tvorivú dielňu mal na dnešnej Staničnej ulici v Piešťanoch. S jeho dielami sa môžeme stretnúť v obciach ležiacich od Piešťan smerom na Nové Mesto nad Váhom.

86)

27. 5.

Dobronocký, Juraj

tiež **Dobronoki, Dobronoky**

2. 3. 1588 Lendava, Slovinsko – 27. 5. 1649 Trnava

375. výročie úmrtia

cirkevný historik, rector

Filozofiu a teológiu študoval v Štajerskom Hradci (Rakúsko) a v Ríme (Taliansko). Pôsobil na univerzite v Štajerskom Hradci, Záhrebe (Chorvátsko), Rábe (teraz Győr) (Maďarsko). Bol jedným z hlavných spolupracovníkov Petra Pázmáňa pri zakladaní Trnavskej univerzity. Stal sa jej prvým rektorom. Bol poverený organizovaním prác na stavbe Univerzitného kostola v Trnave. O svojom pôsobení v Trnave si viedol denník, jeho práce o dejinách v Uhorsku a Sedmohradsku zostali v rukopise.

87)

28. 5.

Koller, Július

28. 5. 1939 Piešťany – 17. 8. 2007 Bratislava

85. výročie narodenia

akademický maliar

V r. 1965 absolvoval štúdium na VŠVU v Bratislave. Patril ku generácii výtvarníkov, ktorí svojím pôsobením v 60. rokoch 20. storočia prelomili dlhoročnú kultúrnu izoláciu. Bol kmeňovou postavou slovenského konceptuálneho umenia a sa stal jedným z mála slovenských umelcov, ktorých kvality oceňuje aj západný umelecký svet. Vystavoval doma aj v zahraničí. Benátske Bienále predstavilo jeho tvorbu v rámci výberu Sny a konflikty. Jeho diela sú v zbierkach SNG, parížskeho Centre G. Pompidou, viedenskej Generali Foundation či londýnskej Tate Gallery.

88)

JÚN

1. 6.

Hoja, Štefan doc., MUDr., CSc.

1. 6. 1924 Trnava – 4. 8. 1973 Trnava

100. výročie narodenia

lekár

Študoval v Trnave a v Bratislave. Pracovník Biologického ústavu Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Autor vyše 50 odborných a vedeckých prác, spoluautor učebných textov a učebníc.

89)

7. 6.

Dobšovič, Štefan

pseud. **Dobša, Dobšových, Dobšovich**

7. 6. 1844 Dolné Orešany – 26. 7. 1916 Trnava

180. výročie narodenia

básnik, publicista, učiteľ

Študoval v Trnave, učiteľ v Piešťanoch, Pustých Úľanoch, v závere v Trnave. Autor vlasteneckých, oslavných a lyrických básní a národných polemík, ktorými protestoval proti maďarizácii. Publikoval najmä v Národnom hlásniku a Národných novinách.

90)

8. 6.

Marko, Jozef

8. 6. 1904 Zeleneč – 22. 5. 1981 Bratislava

120. výročie narodenia

general, účastník SNP

V r. 1924 – 1926 študoval na Vojenskej akadémii v Hraniciach (Česko). V r. 1926 – 1936 bol dôstojníkom spojovacích práporov v Trnave. V hodnosti majora sa zúčastnil SNP, spolupracovník generála Viesta. Po 2. sv. vojne pôsobil v hodnosti podplukovníka v Hlavnom štábe spojovacieho vojska MNO v Prahe (Česko). Bol povýšený na brigádneho generála. Po februári 1948 z armády prepustený, štyrikrát väznený, v r. 1968 rehabilitovaný.

91)

9. 6.

Polakovič, Imrich

19. 9. 1923 Siladice – 9. 6. 1989 Bratislava

35. výročie úmrtia

maliar, grafický dizajnér

Vzdelanie získal na Akadémii výtvarných umení v Prahe. Po štúdiu v r. 1927 podnikol cestu do Paríža (Francúzsko), po návrate sa usadil v Bratislave. Popri maľbe a grafike sa zaoberal aj ilustráciou. Princípom jeho tvorby je vzťah k prírodnej a sociálnej skutočnosti. Je pamätníkov mnohých slávnych osobností, napr. J. Hollého, P.O. Hviezdoslava, A. Bernoláka a i. V r. 1974 mu udelili titul Zaslúžilý umelec.

92)

11. 6.

Papánek, Ján Krstiteľ

29. 6. 1743 Kuklov – 11. 6. 1784 Trnava

240. výročie úmrtia

pedagóg, básnik

Teológiu študoval na kolégiu vo Vacove. Pôsobil ako profesor na gymnáziách v Prievidzi a Nitre, predstavený filozofov v Tereziáne vo Vacove (Maďarsko). Autor latinských príležitostných básní s historicko-politickým obsahom, vzťahujúcim sa k Uhorsku a jeho popredným osobnostiam.

93)

13. 6.

Sambucus, Ján

tiež **Baza Ján, Bodza Ján, Panonnius Tyrnaviensis Ján, Sambocius Benedicti Ján, Samboky Ján, Zsámbekei Ján**

24. 7. 1531 Trnava – 13. 6. 1584 Viedeň, Rakúsko

440. výročie úmrtia

básnik, polyhistor, pedagóg

Študoval na univerzitách vo Viedni, Lipsku (Nemecko), Wittenbergu (Nemecko), Ingolstade (Nemecko), Štrasburgu (Francúzsko) a Paríži (Francúzsko), kde dosiahol titul majstra slobodných umení. Neskôr sa venoval štúdiu medicíny na univerzite v Padove (Taliansko) a Bologni (Taliansko), dosiahol licenciát lekárskeho vied. Od r. 1564 bol dvorným historikom Ferdinanda I. a venoval sa zbieraniu starých rukopisov a tlačí. Okrem toho pôsobil ako profesor na viedenskej univerzite a aj ako lekár. Bol vlastníkom veľkej knižnice, ktorá obsahovala vyše 600 rukopisov a 3000 tlačených diel. Významná stredoeurópska humanistická osobnosť. Patrí medzi najznámejších rodákov a mecénov mesta Trnava, je po ňom pomenovaná ulica.

94)

17. 6.

Parák, Imrich

2. 11. 1868 Abrahám – 17. 6. 1934 Trnava

90. výročie úmrtia

poslanec

Po r. 1918 poslanec Národného zhromaždenia, podpredseda Hospodárskej banky v r. 1907 – 1922, od r. 1924 predseda Roľníckej vzájomnej pokladnice v Trnave, od r. 1923 člen župného zastupiteľstva. Aktívny v poľnohospodárstve a bankovníctve.

95)

19. 6.

Florians, František Ing. arch.

19. 6. 1894 Zavar – 22. 7. 1978 Bratislava

130. výročie narodenia

architekt, odborný publicist

Projektoval okrem iného budovu trnavských parných kúpeľov, kostol na Tulipáne a viaceré verejné budovy v Trnave. Maľoval i staré uličky Bratislavy. Bol v príbuzenskom vzťahu s národným umelcom Gejzom Dusíkom.

96)

22. 6.

Brakl, František Jozef

22. 6. 1854 Trnava – 18. 3. 1935 Mníchov, Nemecko

170. výročie narodenia

operný spevák, skladateľ

Študoval vo Viedni (Rakúsko), hral vo Villachu (Rakúsko), Badene (Nemecko), Budapešti (Maďarsko), Brne (Česko), Berlíne (Nemecko). Od r. 1876 pôsobil ako lyrický tenor v Komickej

opere vo Viedni a Mníchove (Nemecko). Neskôr sa vzdal divadelného pôsobenia a v Mníchove si založil obrazáreň. Autor libreta ku Komzákovej ľudovej opere *Edelweis* a štyroch kníh o divadle.

97)

25. 6.

Nižňanský, Karol

4. 11. 1919 Vrbové – 25. 6. 1984 Goshen N. Y., USA

40. výročie úmrtia

misionár

Jeho celý život bol naplnený nezlomnosťou a životným optimizmom. Sám seba nazýval Karol - Nezmar. V r. 1948 odišiel na misie do Indie. Ako salezián-kňaz pracoval na saleziánskej misii v meste Shillong (India). Vydával časopis, prekladal, písal básne. Postavil niekoľko škôl. Existujú doteraz a patria medzi najlepšie. V r. 2011 vyšla o jeho životnej ceste kniha od spisovateľa Štefana Chrappu pod názvom *Skutočný človek*.

98)

27. 6.

Hodža, Cyril

15. 9. 1844 Liptovský Mikuláš – 27. 6. 1914 Trnava

110. výročie úmrtia

publicista, právnik, regionalista

Organizátor ochotníckeho divadla. V r. 1868 – 1870 uverejňoval *Dopisy z Trnavy*, v ktorých glosoval tamojšiu kultúrnu a spoločenskú aktivitu.

99)

28. 6.

Blažek, Leo Ing.

28. 6. 1929 Križovany nad Dudváhom – 20. 2. 2009

95. výročie narodenia

folklorista

Po maturite na gymnáziu v Trnave študoval na Vysokej škole zemédelskej v Brne (Česko), kde založil súbor ľudových piesní a tancov Poľana. Po ukončení vysokoškolských štúdií pracoval na rôznych pozíciách v oblasti poľnohospodárstva. V rodnej obci pôsobil ako spoluzakladateľ a vedúci folklórnej skupiny Dudváh, ktorý bol v r. 2002 premenovaný na FS Trnafčan. Bol jedným z iniciátorov a členov organizačného štábu medzinárodného folklórneho festivalu Trnavská brána. V r. 2008 sa autorsky podieľal na programe *Cez Trnavu česká cesta*, venovanom 770. výročiu udelenia kráľovských výsad mestu Trnava. Po ukončení aktívnej tanečnej a choreografickej činnosti sa venoval zberu folklórneho materiálu v trnavskom regióne.

100)

28. 6.

Gula, Peter PhDr.

28. 6. 1914 Červeník – 9. 5. 1966 Martin

110. výročie narodenia

redaktor

Vedúci redaktor vydavateľstva *Obzor* v Martine, popredný znalec v odboroch filozofie, logiky, sociológie a psychológie, ktorú vyučoval i na strednej škole. Autor viacerých odborných štúdií. Od r. 1953 prevzal starostlivosť o vydávanie zdravotníckej literatúry v *Osvete*, premenovanej v r. 1965 na *Obzor*.

101)

JÚL

3. 7.

Kudláč, Rastislav

3. 7. 1929 Cífer – 1. 2. 2010 Bratislava

95. výročie narodenia

akademický maliar

Absolvent odboru figurálneho maliarstva VŠVU v Bratislave. Ako výtvarník sa podieľal na viacerých samostatných aj kolektívnych výstavách. Známe sú jeho activity ako ilustrátora. Jeho práce sú vysoko hodnotené u nás i v zahraničí, nachádzajú sa v mnohých galériách.

102)

5. 7.

Harminc, Milan Michal

7. 10. 1869 Kuplin, býv. Juhoslávia – 5. 7. 1964 Bratislava

60. výročie úmrtia

architekt, staviteľ

V r. 1897 – 1915 majiteľ projekčnej a staveľskej kancelárie v Budapešti (Maďarsko), od r. 1915 v Liptovskom Mikuláši, v r. 1922 – 1951 v Bratislave. Staviteľ mnohých významných budov na Slovensku. V Trnave realizoval budovu Slovenskej hospodárskej banky (v súčasnosti budova Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave), obytné domy pre vysídencov z Oravy v mestskej časti Kopánka, budovu Roľníckej vzájomnej pokladnice, v Skalici Slovenskú bídu staviteľa Doležala, nemocnicu Milosrdných bratov, budovu školy, v Senici rímskokatolícky a v Prietrži evanjelický kostol. K najvýznamnejším jeho stavbám patria tri budovy SNM v Martine a v Bratislave, Palác Tatra Banky – budova súčasného MKSK v Bratislave, Hotel Carlton a Palace v Bratislave a Sanatórium Dr. Szontágha v Novom Smokovci.

103)

Moyzes, Štefan PhDr.

tiež **Moyses, Štefan**

24. 10. 1797 Veselé – 5. 7. 1869 Žiar nad Hronom

155. výročie úmrtia

arcibiskup, národovec, zakladateľ Matice slovenskej

Gymnázium a filozofické štúdiá absolvoval v Trnave, teológiu v Pešti (Maďarsko) a v Ostrihome (Maďarsko). Za kňaza bol vysvätený v r. 1821. Pôsobil ako kaplán vo viacerých farnostiach ostrihomskej diecézy, neskôr pôsobil v Chorvátsku. V januári 1830 sa stal profesorom záhrebskej akadémie. V r. 1847 ho vymenovali za kanonika záhrebskej kapituly a zvolili za poslanca uhorského snemu. Bol podporovateľom návrhov Ľudovíta Štúra na opätovné zavedenie materinského jazyka na základných školách a pri bohoslužbách. V r. 1850 bol vymenovaný za banskobystrického biskupa. Spolu s ďalšími slovenskými vlastencami budoval slovenské gymnáziá. Na čele slovenskej delegácie predstúpil 12. decembra 1861 pred cisára Františka Jozefa I., aby mu predložil prosbopis Slovákov a Memorandum slovenského národa. Dňa 3. augusta 1863 sa stal prvým predsedom Matice slovenskej. Jeho zásluhou Svätá stolica súhlasila, aby sa sviatok Cyrila a Metoda svätil 5. júla.

104)

7. 7.

Merganc, Jindřich Ing. arch.

7. 7. 1889 Žamberk, Česko – 28. 2. 1974 Bratislava

135. výročie narodenia

architekt

Vysokoškolské štúdiá absolvoval v Prahe (Česko). Po skončení 1. sv. vojny sa natrvalo usadil na Slovensku. V r. 1922 si založil spolu so staveľom Otmarom Klimešom vlastný architektonický ateliér v Bratislave, kde projektoval prevažne rodinné domy pre Čechov žijúcich v Bratislave a neskôr začal projektovať aj bytové domy. Z tohto obdobia sú aj dva obytné domy pre vojakov v Žiline na

Bratislavskej ulici č.13 a 15. Z ďalších významných stavieb sú aj prvé hydrocentrály na Slovensku v Jelenci, Starých Horách a v Ladkoch, školy v Bystričke, Strážkach, Sabinove, Dlhej Lúke, Dolných Hámroch, poštové úrady v Novom Meste nad Váhom a Lučenci a finančné úrady v Nitre a Lučenci. Projektant pavilónu pre vnútorné choroby v Trnave a viacerých kúpeľných a verejných budov v Piešťanoch.

105)

11. 7.

Petrašovič, František

9. 5. 1913 Horné Orešany – 11. 7. 1959 Pezinok

65. výročie úmrtia

akademický sochár, maliar

Študoval na AVU v Prahe (Česko) a v Ríme (Taliansko). Pracoval v oblasti drobnej, komornej plastiky a náhrobných pomníkov. Jeho práce sú uložené v zbierkach SNG v Bratislave.

106)

20. 7.

Hlaváček, Vladimír

20. 7. 1929 Trnava – 11. 1. 1982 Bratislava

95. výročie narodenia

literát, redaktor

Autor humoristických článkov v Roháči, prekladateľ z češtiny.

107)

21. 7.

Caltík, Štefan

21. 2. 1805 Myjava – 21. 7. 1849 Vrbové

175. výročie úmrtia

knihovník, pedagóg

Pôsobil ako učiteľ v Holíči, Horných Zeleniciach, v r. 1840 – 1849 vo Vrbovom. V r. 1827 spolutvorca slovenskej knižnice pri bratislavskom lýceu, prvý knihovník tejto knižnice.

108)

Kéri, Valentín PhDr., ThDr.

18. 3. 1712 Dolné Lovčice – 21. 7. 1764 Bratislava

260. výročie úmrtia

historik, filozof

Na univerzite v Štajerskom Hradci (Rakúsko) študoval filozofiu, vo Viedni (Rakúsko) teológiu. Ako profesor pôsobil vo Viedni, Štajerskom Hradci, tu zastával funkciu dekana filozofickej a teologickej fakulty. Bol tiež rektorom kolégia v Trnave. Venoval sa histórii, filozofii a teológii.

109)

Viktorin, Jozef Karol

12. 3. 1822 Zavar – 21. 7. 1874 Budapešť, Maďarsko

150. výročie úmrtia

vydavateľ, publicista

V Trnave vyštudoval filozofiu a teológiu. Bol kaplánom v Senici, Trstíne, Skalici, Budatíne (Maďarsko) a farárom vo Vyšehrade (Maďarsko). V literárnej práci sa venoval publicistike, spravodajstvu a spracúvaniu biografii osobností, cestopisom a jazykovede. Bol mecénom – vydavateľom básnických spisov J. Hollého, A. Sládkoviča a hier J. Záborského. Zaslúžil sa o postavenie pomníka J. Hollého na Dobrej Vode. Zapojil sa do úsilí o zrod Matice slovenskej. Bol i jej výborníkom a pracoval i vo výbore Spolku sv. Vojtecha. Svojimi aktivitami sa pričínil o zjednotenie slovenského národného hnutia v 50. a 60. rokoch 19. storočia.

110)

22. 7.

Juranič, Martin

tiež **Juranics, Martin**

17. 10. 1617 Vasvár, Maďarsko – 22. 7. 1664 Trnava

filozof, teológ, univerzitný profesor

360. výročie úmrtia

Člen jezuitskej rehole, katolícky kňaz. Filozofiu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Štajerskom Hradci (Rakúsko). Pôsobil na viacerých miestach v Uhorsku. Na trnavskej univerzite prednášal filozofiu a teológiu a v r. 1662 – 1663 zastával funkciu rektora.

111)

Reiter, Ondrej

22. 7. 1904 Dolná Ves – 18. 10. 1961 Trnava

120. výročie narodenia

športovec, tréner

Vyrastal v mnohodetnej rodine. Vyučil sa za stolára. Počas 1. sv. vojny nastúpil do dielní ČSD Vrútky a v r. 1929 do dielní ČSD Trnava ako stolár. Vypracoval sa na dielenského čatára. V r. 1935 bol zakladateľom futbalového oddielu AC Vozovka a začal sa venovať práci s mládežou. Za rozvoj telesnej výchovy a športu obdržal štátne vyznamenanie bývalej ČSR s voľným vstupom na športové podujatia v rámci celej ČSR. AC Vozovka bola neskôr premenovaná na Telovýchovnú jednotu Lokomotiva Trnava. Zomrel v dôsledku smrteľného pracovného úrazu. Držiteľ Uznania za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava in memoriam.

112)

23. 7.

Pastírik, Anton

23. 7. 1924 Hrnčiarovce (Nitra) – 13. 9. 1986 Piešťany

100. výročie narodenia

osvetový pracovník, publicista

V r. 1944 – 1945 pracoval vo Vedeckej spoločnosti pre zahraničných Slovákov, v r. 1945 – 1950 bol kultúrnym referenom v Bratislave. V r. 1951 – 1954 väznený. V r. 1955 – 1962 pôsobil ako žurnalista a redaktor. Pracoval v oblasti divadelnej a umeleckej kritiky, propagoval slovenské ľudové a divadelné umenie, ochotnícke divadlo. Od r. 1960 bol organizátorom Piešťanského festivalu a spoluorganizátor Sochy piešťanských parkov, Medzinárodného sochárskeho sympózia vo voľnej maľbe, Medzinárodného stretnutia hudobných vedcov v Piešťanoch a Beethovenovských konferencií. Od r. 1964 bol riaditeľom Mestského kultúrneho strediska v Piešťanoch. V tejto funkcii bol 22 rokov. Veľkou mierou sa zaslúžil o rozvoj kultúrneho a spoločenského života v Piešťanoch.

113)

24. 7.

Blažo, Martin

4. 9. 1925 Trnava – 24. 7. 2004 Trnava

20. výročie úmrtia

tréner

Už ako študent sa venoval športu. Najskôr sa venoval ľahkej atletike, neskôr futbalu. Ako 15-ročný sa prepracoval do kolektívu dorastu a ako 17-ročný bol zaradený medzi mužov. Zaujímal sa o výchovu mladších futbalistov a preto sa v r. 1946 zúčastnil trénerskeho kurzu. V r. 1973 ukončil štúdium pre trénerov na Fakulte telovýchovy a športu. Dlhé roky patril medzi obetavých trénerov mládežníckych družstiev Spartaka Trnava. Medzi významnými futbalistami Slovenska je veľa jeho zverencov. S dorastencami často siahol po majstrovskom titule. Bol funkcionárom Spartaka Trnava. Jeho pamiatku si spartakovci každoročne uctievajú žiackym turnajom v halovom futbale. Za svoju prácu získal viacero ocenení, stal sa držiteľom titulu vzorný tréner. Dostal ocenenie mesta Trnava za rok 2000 – Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

114)

25. 7.

Krčmár, Ctibor

11. 11. 1924 Semerovo – 25. 7. 1994 Piešťany

30. výročie úmrtia

maliar, grafik

Študoval v Prahe na Štátnej grafickej škole a na Akadémii výtvarných umení. Po ukončení štúdia žil a tvoril v Piešťanoch. Venoval sa maľbe, grafike a modelovaniu. Vystavoval v Nitre, v Starej Turej, v Piešťanoch, v Bratislave a inde.

115)

26. 7.

Tapolčáni, Vavrinec

tiež **Tapolcsányi Vavrinec, Topolčanský Vavrinec**

26. 7. 1669 Ružindol – 3. 9. 1729 Trnava

355. výročie narodenia

filozof, teológ

Študoval filozofiu na univerzite vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Štajerskom Hradci (Rakúsko). Prednášal na univerzite v Štajerskom Hradci, v Trnave, kde pôsobil aj ako dekan filozofickej a teologickej fakulty, kancelár a rektor. Bol znalcom cirkevného práva, autorom viacerých spisov. Ako jeden z prvých v Uhorsku sa zaoberal otázkami meteorológie a hydrológie.

116)

27. 7.

Lauko, Ján

24. 3. 1901 Liptovský Mikuláš – 27. 7. 1979 Trnava

45. výročie úmrtia

hudobný pedagóg, dirigent

Učil vo Východnej, Liptovskom Mikuláši, v r. 1938 – 1961 v Trnave. S Trnavskou posádkou bol v SNP. Venoval sa lokálnej hudbe ako člen Trnavského slovenského spevokolu, neskôr dirigent spevokolu Bradlan a Miešaného učiteľského spevokolu v Trnave. Na koncertoch propagoval tvorbu M. Schneidera Trnavského. Pôsobil aj ako organista v Evanjelickom kostole v Trnave.

117)

AUGUST

2. 8.

Lašán, Eudovít

2. 8. 1909 Ratková – 18. 1. 1994 Bratislava

115. výročie narodenia

učiteľ, redaktor, publicista, básnik

Študoval na učiteľskom ústave v Lučenci. Popri zamestnaní absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. Pôsobil ako učiteľ, neskôr ako riaditeľ meštianskej školy v Ratkovej. Bol redaktorom Učiteľských novín, Slovenského pedagogického nakladateľstva. Od r. 1954 pracoval ako pedagóg na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave a na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Debutoval básnickou zbierkou *Kontúry Rudohoria*. V pedagogickej oblasti sa podieľal na tvorbe viacerých učebníc dejepisu pre základné školy. Ako profesionálny historik sa zaoberal novšou regionálnou históriou, o čom svedčí viacero vydaných knižných monografií. V r. 1969 mu vo vydavateľstve Obzor vyšla odborná publikácia *Mesto Trnava a jeho samospráva 1918 – 1938*.

118)

4. 8.

Novák, Ján

30. 11. 1911 Viedeň, Rakúsko – 4. 8. 1984 Trnava

40. výročie úmrtia

tréner, športový funkcionár, stredoškolský pedagóg
Počas štúdií bol aktívnym členom trnavského Sokola. V r. 1952 – 1979 stredoškolský profesor na SEŠ, Strednej priemyselnej škole dopravnej a na Gymnázium Jána Hollého v Trnave. Tréner športových gymnastiek TJ Slávia Trnava. Nositeľ Tyršovej medaily.

119)

5. 8.

Krčméry, Silvester MUDr.

5. 8. 1924 Trnava – 10. 9. 2013 Bratislava

100. výročie narodenia

lekár

Študoval medicínu v Bratislave. Neskôr študoval v Prahe (Česko), časť štúdiá strávil v Paríži (Francúzsko) a Maroku. V r. 1948 promoval v Prahe. S tajným biskupom Jánom Korcom a s Vladimírom Juklom zorganizoval na Slovensku rozsiahlu tajnú cirkev. V r. 1951 bol zatknutý. Odsúdili ho na 14 rokov odňatia slobody, prepustený bol v r. 1964. Bol jedným s organizátorov Sviečkovej manifestácie v marci 1988 v Bratislave. V r. 1991 mu udelil pápež Ján Pavol II. Rad sv. Silvestra. V r. 1998 ho ocenila Trnavská univerzita titulom Doctor honoris causa. V r. 2010 získal Cenu Jána Langoša a v r. 2013 dostal najvyššie štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy.

120)

9. 8.

Čiba, Štefan PhDr., ThDr.

tiež **Csiba, Štefan**

28. 10. 1673 Suchá nad Parnou — 9. 8. 1719 Košice

305. výročie úmrtia

prírodovedec, univerzitný profesor

Študoval na Trnavskej univerzite, kde sa stal profesorom filozofie, neskôr profesor v Košiciach. Publikoval prácu o geologickej stavbe Karpát a minerálnych prameňoch v Uhorsku. Anonymne vydal oslavné práce o založení Trnavy a o mecénoch Trnavskej univerzity.

121)

Jaura, Miroslav

10. 9. 1901 Doudleby nad Orlicí, Česko – 9. 8. 1974 Trnava

50. výročie úmrtia

zbormajster, dirigent, pedagóg

Študoval na Učiteľskom ústave v Modre. Pôsobil v Zohore a Horných Salibách. V r. 1928 – 1951 učiteľ v Trnave, od r. 1951 riaditeľ školy v Hrnčiarovciach nad Parnou. V r. 1931 – 1946 dirigent spevokolu Bradlan v Trnave.

122)

Mikuš, Rudolf

9. 8. 1884 Ratkovce – 25. 3. 1972 Beckov

140. výročie narodenia

jezuita

Pochádzal z roľníckej rodiny. Študoval rétoriku v Sankt Andri (Rakúsko) a filozofiu v Bratislave, teológiu v Innsbrucku (Rakúsko). Bol rektorom domu Spoločnosti Ježišovej v Trnave, magistrom novicov, členom rady provinciála v Prahe (Česko) a zástupcom slovenských jezuitov. V r. 1931 sa stal prvým viceprovinciálom na Slovensku. Zaslúžil sa o rozvoj slovenskej viceprovincie Spoločnosti Ježišovej.

123)

12. 8.

Vnuk, Valér

12. 8. 1894 Kysucké Nové Mesto – 17. 12. 1958 Trnava

130. výročie narodenia

redaktor, prekladateľ

Od r. 1926 pôsobil v Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Bol redaktorom časopisu Plameň a edície Knižnica Plameňa v Trnave. Organizátor katolíckej kultúry a tlače. Autor učebníc pre ľudové školy. Prekladal z nemčiny a maďarčiny. Niektoré preložené diela zdramatizoval. Založil spevácky krúžok Hlahol. V r. 1927 – 1951 pôsobil ako tajomník SSV.

124)

14. 8.

Filípek, Jozef

14. 8. 1919 Brno, Česko – 8. 2. 2008 Trnava

105. výročie narodenia

hudobník, fotograf

Po ukončení základného vzdelania sa stal učňom vo vtedajších Coburgových závodoch v Trnave, potom študoval na Štátnom konzervatóriu v Bratislave hru na trúbku a akordeón. Stal sa hudobníkom z povolania. V bratislavskom rozhlase viedol havajskú a rytmickú skupinu s názvom Tango orchester Jozefa Filípka. Po r. 1954 sa stal kapelníkom v trnavskom orchestri. Medzitým pôsobil ako hudobný pedagóg na školách v Bratislave, Trenčíne, Trnave. Popri hudbe sa venoval i fotografovaniu. Jeho snímky získali viacero vyznamenaní. Bol autorom kalendárov a fotografií v publikácii *Sprevodca po trnavských cintorínoch I. a II. diel* ako aj spoluautorom obrazovej časti niektorých kníh vydaných v Trnave a aj o Trnavskom kraji. Za rozvoj hudobného života a tvorivý prínos k fotografickej dokumentácii mesta dostal v r. 1999 Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

125)

Milkin, Tichomír

vl. menom **Donoval, Ján**

14. 8. 1864 Donovaly – 4. 11. 1920 Smolinské

160. výročie narodenia

básnik, literárny kritik, teoretik, prekladateľ

V r. 1880 – 1883 študoval v Trnave, potom v Ostrihome (Maďarsko). Pôsobil ako kaplán v Radošovciach, v Gbeloch, v Dojči, v Koválove a v Šaštíne, farár v Smolinskom. Kritik a teoretik slovenského realizmu, zástanca prízvučného sylabotonického veršovania, čím pripravoval k praxi básnikov slovenskej moderny.

126)

15. 8.

Dobšovič, Anton Anián

tiež **Dobsovits, Dobsovich**

15. 8. 1809 Dolné Orešany – 13. 6. 1861 Bratislava

215. výročie narodenia

kňaz

R. 1830 vstúpil do františkánskeho rádu, v r. 1833 vysvätený za kňaza. Profesor teológie v Nitre, predstavený kláštora v Malackách a v Bratislave, kde bol i tajomníkom provincie. Osobný priateľ E. Štúra, jeden z katolíckych vzdelancov, ktorí podporovali národné a protifeudálne hnutie štúrovcov. Rozširoval slovenskú tlač, prispieval do Slovenských národných novín, Orla tatranského, Katolíckych novín.

127)

17. 8.

Ružička, Štefan

24. 12. 1825 Trnava – 17. 8. 1904 Veľké Kosťany

120. výročie úmrtia

historik, publicista

Študoval na gymnáziu v Trnave. Autor historickej monografie o Trnave a Hlohovci. V Letopise Matice slovenskej uverejnil životopis trnavského národovca M. Tamaškoviča. Bol tajomníkom

odbočky Matice slovenskej v Trnave. Po ochorení žil na dôchodku v Trnave, kde príležitostne vypomáhal v pastorácii.

128)

19. 8.

Winter, Alexander

19. 8. 1829 Tvrdošovce – 16. 4. 1909 Piešťany

195. výročie narodenia

podnikateľ, budovateľ piešťanských kúpeľov

Nájomca a budovateľ kúpeľov v Piešťanoch. V r. 1893 dal postaviť Kúpeľnú dvoranu, zrekonštruoval Kurhotel a Napoleonské kúpele, zriadil sanatórium pre chudobných pacientov Pro Labore a v r. 1898 dal postaviť Františkove kúpele. Propagátor Piešťan aj mimo územia Rakúska-Uhorska.

129)

Zvonár Tieň, Jozef

pseud. **Dr. A. Z. ANkin, Dr. J. Dankin, Ivan Zvon, Ján Plam, Jožo Tieň, Jožo Zvonár Tieň, Nestich**

15. 12. 1919 Smolenice — 19. 8. 1989 Londýn, Veľká Británia

35. výročie úmrtia

básnik, publicista, redaktor

Maturoval na gymnáziu v Trnave, študoval na Právnickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. V r. 1949 emigroval. Zážitky z Ríma (Taliansko) spracoval ako cestopisný denník v knižnom debute *Pád slávy gladiátorov*. Na Slovensku sa venoval predovšetkým problematike Červeného kríža, o ktorej vydal viacero publicistických prác.

130)

20. 8.

Melioris, Ladislav prof., RNDr., DrSc.

20. 8. 1934 Trnava – 6. 10. 2007 Bratislava

90. výročie narodenia

vysokoškolský pedagóg, hydrogeológ

Popredný predstaviteľ slovenskej vedy o podzemnej vode - hydrogeológie, zakladateľ Katedry hydrogeológie na Prírodovedeckej fakulte UK. Venoval sa analýze a rozpracovaniu metodiky výskumu a prieskumu hydrogeologických pomerov horských oblastí (Západné a Vysoké Tatry). Výsledky jeho prác predstavujú prínos k riešeniu genézy a režimu minerálnych vôd, ich ochrane (komplexné riešenie genézy, využívania a ochrany minerálnych vôd v Kalinčiakove, Santovke, Dudinciach a Slatine). Počas prednáškového pobytu na Universidad de Oriente v Santiago de Cuba (Kuba) napísal v španielskom jazyku prvú učebnicu všeobecnej hydrogeológie na Kube. Je autorom a spoluautorom viac ako 150 vedeckých a odborných článkov a 3 monografií. Nositeľ mnohých vyznamenaní.

131)

23. 8.

Berté, Heinrich

8. 5. 1858 Hlohovec – 23. 8. 1924 Viedeň, Rakúsko

100. výročie úmrtia

hudobný skladateľ

Svoju kariéru začal ako skladateľ baletov a oper. Zložil operu *Vločka* (1896), operetu *Nový starosta* (1904), *Mesto Regent* (1905), *Malý Chevalier* (1907). Najväčšiu popularitu získala opereta *Dom u troch dievčatiek* (1916).

132)

27. 8.

Siegel, Michal

27. 8. 1909 Suchá nad Parnou – 16. 1. 1996 Trnava

115. výročie narodenia

športovec

Študoval na gymnáziu v Trnave a v Bratislave, kde navštevoval vysokú školu.

Držiteľ viacerých ľahkoatletických rekordov, v trojskoku, skoku do diaľky. V r. 1931 bol v tabuľkách atlétov Československa na druhom mieste. Jeho ocenenia sa nachádzajú v Múzeu telesnej kultúry v Bratislave.

133)

SEPTEMBER

2. 9.

Böhmová-Dulovičová, Blanka doc., RNDr., CSc.

8. 2. 1936 Cífer – 2. 9. 2009 Bratislava

15. výročie úmrtia

vysokoškolská pedagogička

Študovala na gymnáziu v Trnave, potom na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Po krátkom pôsobení v Piešťanoch začala pracovať ako asistentka na Katedre antropológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Začala sa venovať molekulárnej genetike. Publikovala viac ako 40 pôvodných prác doma i zahraničí. So svojim rodiskom nestratila kontakt, spoluautorka *Malého slovníka cíferčiny* (2004). V r. 2000 jej bola udelená Cena obce Cífer.

134)

3. 9.

Bartonek, Gejza

tiež **Bartonek, Gejza**

3. 9. 1854 Suchá nad Parnou – 11. 2. 1930 Budapešť, Maďarsko

170. výročie narodenia

fyzik, učiteľ

Študoval na gymnáziu v Trnave a Bratislave, matematiku a fyziku na univerzite v Budapešti. V r. 1886 – 1895 profesor fyziky na inštitúte pre prípravu učiteľov meštianskych škôl, od r. 1895 prvý riaditeľ Eötvösovho kolégia pre ďalšie vzdelávanie stredoškolských profesorov v Budapešti. Zaslúžil sa o rozvoj sústavy a vzrast úrovne ďalšieho vzdelávania stredoškolských profesorov, prispieval do odborných časopisov.

135)

Topolčáni, Vavrinec

tiež **Topolesányi Vavrinec, Topolčanský Vavrinec**

26. 7. 1669 Ružindol – 3. 9. 1729 Trnava

295. výročie úmrtia

filozof, teológ

Študoval filozofiu na univerzite vo Viedni (Rakúsko), teológiu v Štajerskom Hradci (Rakúsko).

Prednášal na univerzite v Štajerskom Hradci, v Trnave, kde pôsobil aj ako dekan filozofickej a teologickej fakulty, kancelár a rektor. Bol znalcom cirkevného práva, autorom viacerých spisov. Ako jeden z prvých v Uhorsku sa zaoberal otázkami meteorológie a hydrológie.

136)

7. 9.

Viktory, Gustáv

pseud. **Ján Guvik, Ondrej Daranský, Ondro Baran**

7. 9. 1914 Trnava – 24. 12. 1975 Trnava

110. výročie narodenia

evanjelický farár, spisovateľ, literárny historik, prekladateľ

Študoval na Teologickej fakulte v Bratislave a na univerzite v Štokholme (Švédsko) a v Uppsale (Švédsko). Pôsobil ako katechéta a farár v Bratislave. Od r. 1960 až do smrti pôsobil v Trnave.

Prekladal z latinčiny, nemčiny, švédštiny, dánštiny a nórčiny. Zanechal po sebe rozsiahle literárne dielo. V r. 1993 mu bola odhalená pamätná tabuľa na Evanjelickom kostole. V r. 1998 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

137)

10. 9.

Pálffy, Peter

tiež **Pálfi, Peter**

10. 9. 1899 Seebaum pri Korneuburgu, Rakúsko – 27. 10. 1987 Viedeň, Rakúsko

125. výročie narodenia

maliar

Mladosť strávil na panskom sídle v Smoleniciach. V r. 1933 – 1945 žil na hrade Červený Kameň a v Smoleniciach. V r. 1942 – 1943 pracoval na plánovaní kultúrneho centra a umeleckej kolónie na jednom z rodinných kaštieľov v Chtelnici. Od r. 1945 žil v Rakúsku. Jeho obrazy sa nachádzajú v SNG v Bratislave a na hrade Červený Kameň.

138)

11. 9.

Beneš, Juraj

2. 3. 1940 Trnava – 11. 9. 2004 Bratislava

20. výročie úmrtia

hudobný skladateľ

Autor moderných slovenských opier. Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Trnave, kde navštevoval aj hudobnú školu. V r. 1954 – 1960 študoval hru na klavíri u Romana Rychlu na Konzervatóriu v Bratislave, v r. 1960 – 1964 študoval kompozíciu u Jána Cikkera v Bratislave na VŠMU v Bratislave. V r. 1964 – 1974 korepetítor v Opere SND v Bratislave. V r. 1974 – 1983 prednášal na Katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UK v Trnave. V r. 1988 – 1991 pôsobil ako dramaturg Opery SND, v r. 1994 – 1998 bol predsedom Slovenskej sekcie ISCM. V r. 1997 získal titul profesora skladby na JAMU v Brne (Česko), prodekan Hudobnej a tanečnej fakulty VŠMU v Bratislave.

139)

15. 9.

Hodža, Cyril

15. 9. 1844 Liptovský Mikuláš – 27. 6. 1914 Trnava

180. výročie narodenia

publicista, právnik, regionalista

Organizátor ochotníckeho divadla. V r. 1868 – 1870 uverejňoval Dopisy z Trnavy, v ktorých glosoval tamojšiu kultúrnu a spoločenskú aktivitu.

140)

16. 9.

Mrva, Vít

19. 9. 1922 Voderady – 16. 9. 1989

35. výročie úmrtia

športový aktivista

Zaslúžil sa o vybudovanie športového areálu Slávia v Trnave, súčasnej Mestskej športovej haly a telocvične Slávie, kde bola v r. 2000 umiestnená pamätná tabuľa s textom. Podarilo sa mu zapojiť mládež z Kopánky a okolia do športovania, založil futbalový klub Slávia, ktorý dodnes vychováva futbalistov hlavne v žiackych a mládežníckych kategóriách. Podľa európskeho futbalového vzoru zorganizoval interligu pre neregistrovaných futbalistov v mládežníckych kategóriách, neskôr aj interligu pre dospelých. Bol dlhoročným poslancom Mestského zastupiteľstva mesta Trnava. V r. 2012 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

141)

19. 9.

Belluš, Emil prof., Ing. arch., DrSc.

19. 9. 1899 Slovenská Ľupča – 14. 12. 1979 Bratislava

125. výročie narodenia

architekt

Nestor modernej funkcionalistickej architektúry. Absolvoval Fakultu architektúry ČVUT v Prahe v r. 1924, od r. 1925 mal vlastný ateliér v Bratislave. V r. 1939 – 1970 pôsobil na SVŠT ako profesor. V r. 1955 pracoval aj v SAV v Bratislave. Má zásluhu na založení SVŠT a architektonického školstva na Slovensku. V r. 1965 získal titul národný umelec a v r. 1974 Cenu Dušana Jurkoviča. Realizoval stavby: Kolonádový most v Piešťanoch (1932), Poštový a telegrafný úrad (dnes hlavná pošta) v Piešťanoch (1935), automatický mlyn NUPOD v Trnave (1936), vodojem v Trnave (1946), študentský domov Mladá garda v Bratislave (1954) a iné. Na jeho počesť sa od r. 1990 udeľuje Cena Emila Belluša za celoživotné dielo.

142)

Parrák, Cyril Štefan

22. 12. 1887 Trnava – 19. 9. 1969 Bratislava, poch. Trnava

55. výročie úmrtia

zberateľ, múzejník, cukrár

Za pekára a cukrára sa vyučil v Bratislave. Bol nadšeným zberateľom ľudového umenia a starožitností, ktoré vystavil vo svojej cukrárni. V jeho zbierkach, získaných najmä z dedín západného Slovenska, sa nachádzala bohatá kolekcia ľudovej hrnčiny, obrázky na skle, drevené plastiky, nábytok, figurálna majolika. Jeho zbierky sa stali neskôr základom zbierkového fondu Západoslovenského múzea v Trnave.

143)

22. 9.

Ambruš, Jozef PhDr.

22. 9. 1914 Horný Badín – 2. 4. 1993 Bratislava

110. výročie narodenia

literárny historik, editor

Po maturite na trnavskom gymnáziu v r. 1934 študoval slavistiku a filológiu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde už počas štúdia získal dva významné zahraničné študijné pobyty v r. 1935 v Krakove (Poľsko) a v r. 1937 v Ľublani (Slovinsko). Po ukončení vysokoškolského štúdia pôsobil ako asistent na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, pracoval na Úrade propagandy a na slovenskom generálnom konzuláte vo Viedni. Neskôr bol riaditeľom Vydavateľstva Spolku sv. Vojtecha v Trnave a redaktorom vo Vydavateľstve technickej literatúry v Bratislave. V r. 1958 sa znova vrátil do Trnavy a pôsobil ako knihovník Spolku sv. Vojtecha až do r. 1964, kedy sa znova vrátil do funkcie vedeckého pracovníka do Ústavu slovenskej literatúry SAV v Bratislave.

144)

Reich, Jacob Koppel

24. 2. 1838 Vrbové – 22. 9. 1929 Budapešť, Maďarsko

95. výročie úmrtia

rabín

Po štúdiách od r. 1860 rabín v Sobotišti, od r. 1872 vo Vrbovom, od r. 1890 rabín, neskôr hlavný rabín v Budapešti. Reprezentant ortodoxných náboženských obcí.

145)

23. 9.

Bartek, Július

19. 6. 1930 Nové Mesto nad Váhom – 23. 9. 2004 Trnava

20. výročie úmrtia

akademický maliar

V r. 1951 – 1956 študoval na VŠVU v Bratislave odbor maľba a grafika u prof. Čemického, Millyho,

Želibského a Hložníka. Profesionálne sa venoval hlavne monumentálnej tvorbe vo dvojici s Jozefom Dókom st. Z tohto obdobia vznikli viaceré realizácie v architektúre mesta Trnavy, napr. vitrážne sklá v divadle, fasáda budovy Pozemných stavieb, mozaiky na fasáde ONV, štukolustro vo vestibule Učňovskej školy poľnohospodárskej a iné. Venoval sa i samostatnej práci. Maliarska tvorba má uňho širší záber, od krajinomalby, zátišia až po abstraktnú tvorbu. Vystavoval na viacerých spoločných výstavách výtvarných umelcov Slovenska.

146)

Mareková-Pálfiová, Matilda

11. 3. 1912 Kostol'any nad Hornádcom – 23. 9. 1944 Veľké Brestovany

80. výročie úmrtia

športovkyňa

Bola reprezentantkou v gymnastike a prvou ženou slovenského športu, ktorá bola dekorovaná olympijskou medailou. Členka reprezentačného družstva gymnastiek, ktoré získalo striebornú medailu na OH 1936 v Berlíne (Nemecko) a zlatú na MS 1938 v Prahe (Česko). Pracovala ako korešpondentka v Košiciach vo Východoslovenských elektrárňach. V r. 1937 sa presťahovala do Bratislavy, kde pôsobila v Západoslovenských elektrárňach. V r. 1939 po vzniku Slovenskej republiky s gymnastikou skončila, pretože odmietla cvičiť v telovýchovnej organizácii Hlinkovej gardy. Osudná sa jej stala nová záľuba v jazdectve, po páde z koňa tragicky zahynula. SOV si jej pamiatku uctil tým, že od r. 2005 každoročne udeľuje Cenu Matildy Pálfiovej, ktorá je určená výlučne ženám – za ich športové výsledky, aktivitu v športe a v olympijskom hnutí.

147)

27. 9.

Hlinka, Andrej

pseud. **Kostolan, Lipták, Mešťan, Výborník**

27. 9. 1864 Ružomberok-Černová – 16. 8. 1938 Ružomberok

160. výročie narodenia

cirkevný hodnostár, politik, vedúca osobnosť slovenského národného hnutia

Gymnázium vyštudoval v Ružomberku a Levoči, teológiu v Spišskej Kapitule. Ako kaplán pôsobil na Orave a Liptove, ako kňaz pôsobil na viacerých miestach. Veľmi skoro sa zapojil do politického života, najskôr v Slovenskej národnej strane, v r. 1905 založil Slovenskú ľudovú stranu. V r. 1918 sa aktivizoval v programe vzniku Československa, neskôr zastával silné autonomistické postoje. V r. 1918 – 1938 bol poslancom Slovenskej ľudovej strany v parížskej poslanskej snemovni. V r. 1920 – 1938 bol predsedom SSV, angažoval sa i v MS. V Ružomberku založil kníhtlačiareň Lev, ktorej cieľom bolo nábožensky, kultúrne a národne formovať slovenského človeka.

148)

Sabó, Ondrej PhDr.

tiež **Szabó, Ondrej**

10. 1. 1738 Vinica – 27. 9. 1819 Košice

205. výročie úmrtia

cirkevný hodnostár, publicista, básnik

Vedúci kancelárie arcibiskupského vikariátu v Trnave v r. 1768, rektor Pazmáneu v r. 1775, budínsky arcibiskupský vikár v r. 1800.

149)

28. 9.

Balgavý, Miloš st.

7. 11. 1925 Malé Leváre – 28. 9. 1999 poch. Trnava

25. výročie úmrtia

výtvarník, keramikár

Patril k najvýraznejším osobnostiam slovenskej keramickej tvorby druhej polovice 20. storočia. Po absolvovaní štúdií na Keramickej škole v Modre, Strednej staveľskej škole v Bratislave a Škole umeleckého priemyslu v Bratislave študoval na VŠVU u prof. Rudolfa Pribiša a prof. Fraňa Štefunku.

Počas svojho života sa zúčastnil na mnohých prehliadkach keramickej tvorby doma i v zahraničí, napr. na Medzinárodnej výstave keramiky v Prahe (Česko), AIC v Ženeve (Švajčiarsko), na výstave Československé exponáty užitého umenia v Montreali (Kanada), na Medzinárodnej výstave keramiky v Calgary (Kanada), na Soche piešťanských parkov, na Medzinárodnej výstave umeleckých remesiel v Bratislave. Medzi jeho tvorbu sa zaraďuje aj dizajn. Za rok 1998 bola Milošovi Balgavému st. udelená Cena mesta Trnavy za tvorivú činnosť v oblasti výtvarného umenia.

150)

29. 9.

Tarek, Michal Mons. Dr.

29. 9. 1889 Nové Mesto nad Váhom – 19. 5. 1941 Abrahám

publicista, kňaz

135. výročie narodenia

Po štúdiách v trnavskom seminári ukončil teológiu v Ostrihome (Maďarsko), kde bol v r. 1912 vysvätený. Pôsobil ako kaplán v Urminciach, Vrábloch a vo Sv. Ondrejovi, odkiaľ bol povolaný k vojenskej duchovnej správe. Pracovník Medzinárodného Červeného kríža. V r. 1914 – 1919 pôsobil v Palestíne, Švédsku, Dánsku, Rusku a na Ukrajine. Od r. 1929 pôsobil v Abraháme ako kňaz. V Abraháme má na kultúrnom dome umiestnenú pamätnú tabuľu. Od r. 2006 nesie základná škola v obci jeho meno.

151)

30. 9.

Baran Anatol, Vincent

24. 12. 1912 Vyšný Šebeš — 30. 9. 1979 Pezinok

bábkoherec, kňaz

45. výročie úmrtia

Bol členom rehole františkánov. Zostavovateľ a ilustrátor katechizmov pre základné školy. Duchovný vodca Spolku sv. Antona v Trnave. Počas pôsobenia v Trnave viedol bábkarský súbor pri františkánskom kláštore. Písal bábkové hry s náboženskou tematikou, vyrábal dekorácie a aktívne hral s marionetami. Po r. 1950 mu bola zakázaná činnosť s mládežou a bábkovým divadlom. Pôsobil v službách diecézy ako kňaz.

152)

OKTÓBER

1. 10.

Kocian, Štefan JUDr.

pseud. **Števo Blavan**

1. 10. 1919 Malženice – 25. 10. 1981 Bratislava

105. výročie narodenia

spisovateľ, novinár

Študoval na gymnáziu v Trnave, na Právnickej fakulte v Bratislave. Redaktor viacerých vydavateľstiev. Autor poézie ovplyvnenej francúzskou modernou a katolíckou modernou. Prekladal z nemčiny, francúzštiny a angličtiny prevažne diela pre mládež.

153)

3. 10.

Erdödy, Imrich

3. 10. 1854 Viedeň, Rakúsko – 14. 11. 1925 Hlohovec

170. výročie narodenia

diplomat, veľkostatkár

Príslušník šľachtického rodu. Študoval na konzulárnej akadémii vo Viedni. Atašé na rakúsko-uhorských vyslanectvách, neskôr varaždínsky župan, skutočný tajný radca, c. k. komorník. Vlastník veľkostatku so sídlom v Hlohovci, ku ktorému patrili i kúpele Piešťany. V r. 1910 dal postaviť v

Hlohovci železobetónový most cez Váh. Dedičný člen uhorskej panskej snemovne, čestný komtúr bavorského Rádu sv. Juraja a Rádu maltézskych rytierov.

154)

5. 10.

Hegedüs, Armin

5. 10. 1869 Szécseny, Maďarsko – 29. 6. 1945 Budapešť, Maďarsko

155. výročie narodenia

architekt, stavitel'

V Piešťanoch navrhoval hotel Thermia Palace, bahenné kúpele Irma, secesnú vilu Alexander, budova Pro Patria. Budova kúpeľov Irma bola priekopnícka v používaní železobetónu na Slovensku. Jeho najvýznamnejším dielom je hotel Gellért v Budapešti.

155)

7. 10.

Harminc, Milan Michal

7. 10. 1869 Kuplin, býv. Juhoslávia – 5. 7. 1964 Bratislava

155. výročie narodenia

architekt, stavitel'

V r. 1897 – 1915 majiteľ projekčnej a staveľskej kancelárie v Budapešti (Maďarsko), od r. 1915 v Liptovskom Mikuláši, v r. 1922 – 1951 v Bratislave. Stavitel' mnohých významných budov na Slovensku. V Trnave realizoval budovu Slovenskej hospodárskej banky (v súčasnosti budova Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave), obytné domy pre vysídľencov z Oravy v mestskej časti Kopánka, budovu Roľníckej vzájomnej pokladnice, v Skalici Slovenskú bídu stavitel'a Doležala, nemocnicu Milosrdných bratov, budovu školy, v Senici rímskokatolícky a v Prieťrži evanjelický kostol. K najvýznamnejším jeho stavbám patria tri budovy SNM v Martine a v Bratislave, Palác Tatra Banky – budova súčasného MKSK v Bratislave, Hotel Carlton a Palace v Bratislave a Sanatórium Dr. Szontágha v Novom Smokovci.

156)

9. 10.

Čapody, Eudovít PhDr., ThDr.

9. 10. 1729 Pečeňady – 6. 6. 1801 Veszprém, Maďarsko

teológ, rektor

295. výročie narodenia

Študoval na univerzite vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako profesor na univerzite v Trnave a Štajerskom Hradci (Rakúsko). Zastával funkciu dekana Teologickej fakulty Trnavskej univerzity a bol aj jej rektorom. Autor významného teologicko-dogmatického diela.

157)

11. 10.

Faguľová, Šarlota

11. 10. 1919 Rožňava — 15. 5. 2017 Trnava

pedagogička

105. výročie narodenia

Študovala na Univerzite Petra Pazmánya v Budapešti (Maďarsko). Svoje učiteľské pôsobenie začala na pôde dnešného Gymnázia Jána Hollého v Trnave, kde vyučovala francúzštinu, nemčinu a latinčinu. V r. 2013 bola ocenená Pamätnou medailou predsedu TTSK.

158)

12. 10.

Hrčka, Justín

12. 10. 1924 Dolné Dubové – 26. 8. 1953 Vysoké Tatry

100. výročie narodenia

sochár

Študoval na SVŠT v Bratislave. Pracoval v rozličných sochárskych žánroch so zmyslom pre monumentalitu tvaru. Zúčastnil sa na mnohých výstavách. Tvorca pomníkov a najmä portrétov. V r. 1953 realizoval portrét Jána Koniarka.

159)

18. 10.

Holčík, Juraj RNDr., CSc.

18. 10. 1934 Trnava – 16. 5. 2010 Bratislava

90. výročie narodenia

ichtyológ

Študoval biológiu na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave a Biologickej fakulte KU v Prahe. Po skončení štúdia krátko pracoval v Krajskom múzeu v Trnave, v Laboratóriu rybárstva v Bratislave, v Zoologickom ústave UK v Prahe. Po návrate do Bratislavy pracoval v SNM a Ústave rybárstva a hydrobiológie. Publikoval množstvo vedeckých a populárno-vedeckých prác. Zúčastnil sa viacerých vedeckých expedícií a študijných pobytov v zahraničí. V r. 1990 inicioval prechod dvoch oddelení Ústavu rybárstva a hydrobiológie so SAV a stal sa riaditeľom Ústavu zoológie SAV.

160)

25. 10.

Slovák, Miroslav

25. 10. 1929 Cifer – 16. 6. 2014 Fallbrook, USA

pilot

95. výročie narodenia

S lietaním začal v r. 1947 ako vojenský pilot, ktorý v pilotnej škole patril medzi najlepších. Zároveň v tom čase bol najmladším kapitánom Československých aerolínií. V marci 1953 zorganizoval únos lietadla na linke Praha – Brno (Česko), ktoré pristálo vo Frankfurte nad Mohanom (Nemecko). Pár cestujúcich požiadalo o azyl, keď zistili, kde pristáli. Po dvoch rokoch sa dostal do USA, kde sa stal osobným pilotom šéfa leteckej spoločnosti Boeing. Bol aj dopravným pilotom a pravidelne sa zúčastňoval leteckých akrobatických podujatí. Ako dôchodca sa stal obchodníkom.

161)

26. 10.

Klempa, Ján

pseud. **Jacovský**

1. 12. 1839 Topoľčany – 26. 10. 1894 Zelenec

130. výročie úmrtia

národnokultúrny pracovník

Študoval v Trnave, teológiu a filozofiu vo Viedni. Pôsobil ako kaplán v Okoči, Sucheň nad Parnou, farár v Zelenči. Venoval sa regionálnej histórii, dejinám katolíckej literárnej tvorby, ľudovému zvykosloviu, zbieral starožitnosti a ľudovú slovesnosť.

162)

Trandžíková, Daniela

26. 10. 1956 Melčice – 26. 10. 2014

športovkyňa

10. výročie úmrtia

Hrávala za Odevu Hlohovec sedem rokov, ďalej pôsobila ako hráčka Trenčína, Prešova, Viedne (Rakúsko). Na konte má vyše 300 reprezentačných zápasov. V r. 1979 a 1980 bola najlepšou hádzanárkou ČSSR. Dvojnásobná účastníčka olympijských hier (Moskva 1980, Soul 1988). V r. 2013 bola uvedená do Siene slávy slovenskej hádzanej.

163)

28. 10.

Vid, Ladislav

28. 10. 1619 Mátyus, Maďarsko – 4. 9. 1686 Viedeň, Rakúsko

filozof, teológ, stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

405. výročie narodenia

Člen jezuitskej rehole, katolícky kňaz. Pôsobil na viacerých miestach v Uhorsku, najvýznamnejšiu činnosť však vykonal na Trnavskej univerzite, kde prednášal teológiu, filozofiu a morálku a v r. 1666 – 1668 a r. 1685 – 1686 zastával funkciu rektora tejto vysokej školy.

164)

30. 10.

Strnisková, Viera

30. 10. 1929 Hlohovec – 31. 8. 2013

95. výročie narodenia

herečka

Pôvodne vyštudovala filozofiu a medicínu. Herectvu sa venovala už od svojej mladosti.

Bola členkou Štúdia NS, činohry J. G. Tajovského vo Zvolene, Krajového divadla v Nitre a od r. 1962 členkou SND v Bratislave. Jej doménou sa stali hrdinky hlboko poznamenané tragickými životnými osudmi. Vo filme sa začala presadzovať od konca 50. rokov 20. storočia. Debutovala postavou princeznej vo filmovej rozprávke režiséra Dušana Kodaja *Pán a hviezdár* v r. 1959. Nasledovali prevažne úlohy manželiek a matiek vo filmoch. Za hlavnú úlohu v televíznej inscenácii *Matka* (1968) získala hlavnú cenu na Medzinárodnom televíznom festivale Zlatá Praha 1969. Za svoju umeleckú tvorbu získala niekoľko osobných ocenení. Od r. 2003 je držiteľkou štátneho vyznamenania Pribinov kríž II. triedy. Za celoživotnú prácu a osobný prínos pre rozvoj kultúry jej bola udelená Cena TTSK v r. 2009.

165)

NOVEMBER

2. 11.

Antal, Milan

19. 9. 1935 Zábřeh, Česko – 2. 11. 1999 Piešťany

25. výročie úmrtia

astronóm

Zaoberal sa astrofotografiou a pozorovaním komét a planétok. Pôsobil na observatóriách Skalnaté pleso, Hurbanovo, Piskéštető a Piwnice. Je po ňom pomenovaná planétka (6717) Antal. Celkovo objavil 17 planétok. Okrem týchto aj ďalších 72 planétok, ktoré sa však pre nedostatok pozorovaní postupne stratili a niektoré z nich boli následne znovuobjavené na inom observatóriu (Antal u nich stratil kredit objaviteľa).

166)

3. 11.

Schifferová, Mária (rod. Kokoschková)

13. 8. 1911 Rokycany, Česko – 3. 11. 2004 Trnava

20. výročie úmrtia

pracovníčka v diplomatických službách

Neter slávneho maliara Oskara Kokoschku. Od mladosti žila vo Francúzsku. Študovala na gymnáziu v Dijone. Bola dlhoročnou sekretárkou československého veľvyslanca v Paríži (Francúzsko) Štefana Osuského. Počas 2. sv. vojny pomáhala postihnutým českým a slovenským rodinám, za čo získala od Francúzskej republiky vyznamenanie Rytier rádu medzinárodnej humanitárnej dobročinnosti. Bola manželkou významného umelca Williama Schiffera.

167)

4. 11.

Bačík, Emil

4. 5. 1929 Piešťany – 4. 11. 1999 Bratislava

25. výročie úmrtia

akademický maliar, grafik

Študoval na Štátnej grafickej škole v Prahe (Česko), potom na Vysokej škole umeleckého priemyslu v Prahe u A. Pelca. Bol členom výtvarnej skupiny Život. Jeho tvorbu je možné rozdeliť do viacerých špecifických okruhov na maľbu, grafickú tvorbu, knižnú ilustráciu a tvorbu plagátov. Za mnohé svoje diela získal viaceré ocenenia.

168)

Fischer, Teodor

4. 11. 1859 Trnava — 5. 4. 1927 Trnava

165. výročie narodenia

kovolejár

Vyučil sa a pracoval v rodinnom podniku, v r. 1892 prevzal po otcovi jeho vedenie. Neskoršie ho v Trnave spoločne s bratom rozšíril, zriadil železolejáreň a továreň na stroje (fa Bratia Fischer).

169)

Schönberger, Armand

2. 4. 1885 Hlohovec – 4. 11. 1974 Budapešť, Maďarsko

50. výročie úmrtia

maliar, grafik

Ako samouk sa učil maliarstvu kopírovaním diel, potom navštevoval kurz na Maďarskej akadémii výtvarných umení. Od r. 1905 študoval v Mníchove (Nemecko). V r. 1909 absolvoval študijný pobyt v Paríži (Francúzsko). Od r. 1917 pravidelne vystavoval v Budapešti. Zakladajúci člen druhej predvojnovkej maďarskej avantgardnej skupiny Aktivisti. Bol ovplyvnený expresionizmom, kubizmom a futurizmom. Jeho diela sú majetkom Maďarskej národnej galérie a súkromných zbierok.

170)

6. 11.

Mihina, Jozef

15. 6. 1928 — 6. 11. 1999 Trnava

ochotník, bábkar, režisér

25. výročie úmrtia

Pôvodným povoláním úradník, zamestnanec pošty. V r. 1953 založil bábkarsky súbor pri ZV ROH Pošta v Trnave. V r. 1954 uviedol so súborom hry: Jánošík, Janko doktorom, Rysavá jalovica, Gašparko u kráľa vetrov, v r. 1955 Slnecná hora, Perníková chalúpka, Aladinova lampa, v r. 1957 Hlúpy Jano, Oblôčik, V širom poli zámoček, Kainovo dobrodružstvo, v r. 1958 Radúz a Mahuliena. V r. 1959 pracoval so súborom v ODPM v Trnave a uviedli tieňohru Aladinova čarovná lampa. V r. 1960 sa vedúci so súborom presťahoval do Zornice v Trnave, kde po roku zanikol.

171)

Pochylý, Ondrej

6. 11. 1949 Galanta – 25. 2. 2000 Vysoké Tatry

horolezec

75. výročie narodenia

Absolvoval stavebnú priemyslovku, potom vyštudoval Pedagogickú fakultu v Trnave. Učil na základnej škole v Lendaku. Najmladší zo skupiny legendárnych "Pavúkov". Pôsobil v horolezeckom klube Karpatia Bratislava. Významný horolezec v 60. a 70. rokoch 20. storočia, organizátor horolezeckých pretekov vo Vysokých Tatrách. Uskutočnil vyše 420 výstupov aj v zahraničí, najznámejší je Mont Blanc (1984). Zahynul tragicky pri horolezeckom výstupe v Tatrách.

172)

Sloboda, Fraňo

21. 6. 1901 Trnava – 6. 11. 1969 Šaľa

55. výročie úmrtia

spisovateľ, pedagóg

V r. 1919 – 1947 pôsobil ako učiteľ na ľudových školách v Cíferi a Trnave. V knižných dielach pre deti spracovával náboženskú a prírodnú tematiku.

173)

8. 11.

Horáček, Ervín

4. 7. 1895 Podbrezová – 8. 11. 1979 Trnava

45. výročie úmrtia

pedagóg, hudobný skladateľ

Hru na husle študoval v Banskej Bystrici a Budapešti (Maďarsko). Pôsobil ako hudobný pedagóg v Banskej Bystrici, Mukačeve a Novom Meste nad Váhom. Od r. 1953 viedol Hudobnú školu v Trnave na Paulínskej ulici. Autor menších skladieb pre klavír, harmoniku a žiacke súbory. Všetky práce zostali v rukopise.

174)

9. 11.

Tomašovič, Dionýz František

25. 3. 1911 Hlohovec – 9. 11. 2004 Hlohovec

20. výročie úmrtia

kňaz, františkán

V r. 1929 sa prihlásil k františkánom v Bratislave, kde prijal rehoľné meno fráter Dionýz. V r. 1937 bol vysvätený za kňaza. V r. 1941 sa stal gvardiánom františkánskeho kláštora v Trnave. Počas barbarskej noci v r. 1950 bol internovaný do Pezinka. V r. 1950 – 1954 prešiel dvanástimi internačnými miestami na Slovensku a v Čechách. V r. 1954 bol prepustený z internácie. Niekoľko rokov prežil v Charite, potom v Hlohovci u príbuzných. Po obnovení rehoľného života v r. 1989 sa vrátil do kláštora. V r. 2011 mu bola v rodnom meste Hlohovec odhalená pamätná tabuľa.

175)

10. 11.

Hlavička, František PhDr.

10. 11. 1924 Opoj – 31. 7. 2005 Trnava

100. výročie narodenia

básnik, rezbár, stredoškolský profesor

V r. 1949 – 1951 pracoval v Štátnom nakladateľstve v Bratislave, neskôr ako učiteľ i riaditeľ na základných, učňovských školách, na ľudových školách umenia na viacerých miestach, potom do r. 1984 ako stredoškolský profesor v Skalici, Senici a Trnave. V r. 1958 – 1963 študoval na Vysokej škole pedagogickej a na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Medzi jeho záľuby patrila poézia, v neskoršom veku i umelecké rezbárstvo. Svoje diela vystavoval na niekoľkých spoločných i samostatných výstavách. V r. 1971 mu vyšla prvá básnická zbierka pod názvom *Volanie*. V r. 1978 sa stal predsedom MO Matice slovenskej v Trnave. V r. 1978 bola činnosť MO MS násilne prerušená. V r. 1991 založil vydavateľstvo PEGAS, tu mu v r. 1992 vyšla zbierka *Promenáda*, v r. 1994 *Láska*. Pre deti vydal zbierku *Riekanky*.

176)

11. 11.

Krčmár, Ctibor

11. 11. 1924 Semerovo – 25. 7. 1994 Piešťany

100. výročie narodenia

maliar, grafik

Študoval v Prahe na Štátnej grafickej škole a na Akadémii výtvarných umení. Po ukončení štúdia žil a tvoril v Piešťanoch. Venoval sa maľbe, grafike a modelovaniu. Vystavoval v Nitre, v Starej Turej, v Piešťanoch, v Bratislave a inde.

177)

Štrekár, Adam

25. 11. 1919 Chrabrany – 11. 11. 1994 Trnava

30. výročie úmrtia

pedagóg

Biografia tohto významného slovenského pedagóga je zaujímavá. Pôvodne ho našli ako nemluvňa opusteného na železničnej trati pri Chrabranoch. Ujal sa ho miestny farár, ktorý ho pokrstil menom Adam a po dohovore s obecným úradom aj priezviskom Štrekár (odvodené od štreky – železničnej trate). Prvých 6 rokov žil u starostu Chrabrian, potom sa dostal do sirotinca v Trnave, kde vyštudoval ľudovú školu aj gymnázium. Po skončení Slovenskej univerzity v Bratislave nastúpil ako profesor na Biskupské rímskokatolícke slovenské gymnázium v Trnave, kde vyučoval latinčinu, gréčtinu, matematiku a vlastivedu. Neskôr odišiel na Pedagogickú fakultu UK v Trnave a stal sa odborným asistentom pre matematiku. Za svoju pedagogickú činnosť mu bolo v r. 2004 udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam. Podľa neho je pomenovaná ulica v Trnave.

178)

13. 11.

Gerbel, Stanislav

13. 11. 1939 Trenčín – 3. 2. 1987 Trnava

pedagóg

85. výročie narodenia

Všestraný športovec a aktívny funkcionár práce s mládežou. Výraznou mierou sa pričínal o výstavbu budovy a športového areálu Strednej zdravotníckej školy v Trnave. Tu pôsobil ako dlhoročný pedagóg na poste zástupcu riaditeľa. Bol výraznou spoločenskou a športovou osobnosťou. V mladosti bol juniorským reprezentantom ČSR, hádzanárom Lokomotívy Trnava, Dukly Praha (Česko). Počas svojej športovej kariéry získal viaceré významné ocenenia, napr. striebornú medailu s hádzanármi Tatrana Prešov za 2. miesto v celoštátnej hádzanárskej extralige.

179)

Glasa, Ľudovít

13. 11. 1929 Cífer – 1. 5. 1996 Bratislava

95. výročie narodenia

športovec

Pôsobil v kluboch ŠK Kúpele Piešťany, ŠK Sokol Cífer, Dynamo Spoje Bratislava. V r. 1946 sa stal dorasteneckým majstrom Československa a v r. 1947 majstrom Slovenska. V r. 1949 – 1953 patril k špičke slovenských stolných tenistov.

180)

Pekarovič, Eduard prof., MUDr., DrSc

21. 8. 1926 Hlohovec – 13. 11. 2009 Bratislava

15. výročie úmrtia

lekár

Vysokoškolské štúdium medicíny ukončil v r. 1951. V r. 1953 nastúpil ako odborný asistent na Lekárskej fakulte UK v Bratislave na neurochirurgickom oddelení a na Klinike pediatrickej chirurgie v Bratislave, ktorú od r. 1990 viedol ako jej prednosta. Bol špičkovým odborníkom v chirurgii. Prednášal v mnohých európskych štátoch a v USA. Bol čestným členom viacerých zahraničných lekárskejších spoločností a členom redakčnej rady prestížneho svetového odborného časopisu Journal of Pediatric Surgery. Dlhšiu dobu pracoval na odborných pracoviskách v Anglicku. Ako jediný Slovák bol zvolený za člena výboru Britskej asociácie detských chirurgov - BAPS. Ako vysoko uznávaný odborník vykonával náročné operácie v Anglicku, Švédsku, Francúzsku, Rakúsku a na Cypre.

181)

16. 11.

Sásik, Tibor JUDr.

16. 11. 1924 Trnava – 26. 6. 2011 Bratislava

redaktor, publicista, fotograf, právnik

100. výročie narodenia

Študoval na trnavskom gymnáziu. Venoval sa ochotníckemu divadlu a ako herec hral v Akademickom divadle v Trnave. Na PraF UK v Bratislave úspešne obhájil doktorát, ale napriek odbornému vzdelaniu právnickú prax nikdy nevykonával. Od r. 1954 pracoval ako redaktor a šéfredaktor časopisu Krásy Slovenska, v redakcii pôsobil tridsať rokov. Jeho celoživotnou vášňou bolo aj fotografovanie.

182)

17. 11.

Ušák Oliva, Paľo

vl. menom Ušák, Pavol

pseud. Ivo Martinovič, Milo Juriščov, Mirko Hrázdecký, Paľo Oliva, Paľo U. Oliva

17. 11. 1914 Kátlovce – 1. 3. 1941 Kvetnica, poch. Poprad

110. výročie narodenia

kňaz, básnik

Študoval na gymnáziu v Trnave, pokračoval v štúdiu teológie v Trnave, Bratislave a v Spišskej Kapitule. Vysvätený za kňaza bol v r. 1939. Pôsobil ako kaplán vo Veličnej na Orave. Už v mladom veku ochorel na tuberkulózu, ktorej nakoniec podľahol. V Poprade je po ňom pomenované cirkevné gymnázium. Svojou tvorbou sa zaradil medzi básnikov katolíckej moderny. Literárne začal tvoriť v Trnave, kde jeho básnické začiatky usmerňoval Rudolf Dilong. Prvé verše publikoval v časopisoch Prameň, Saleziánske zvesti, Kultúra, Svojet' a Elán. Počas jeho života mu vyšla jediná básnická zbierka *Oblaky* (1939), ktorá vznikla počas jeho štúdií v Spišskej Kapitule. Známa je tiež nedatovaná bibliofília *Čierne kvietie*. V r. 1942 vyšla zbierka nepublikovaných diel a spomienková publikácia pod názvom *Tak umieral básnik Paľo Oliva*, ktorú zostavili Janko Silan a Mikuláš Šprinc. V r. 1991 vydal Slovenský spisovateľ výber z jeho básní pod názvom *Bozk pozná smútok úst*. V jeho rodnej obci Kátlovce sa na jeho počesť od r. 1992 uskutočňuje literárna súťaž v prednese poézie a prózy Kátlovce Paľa Ušáka-Olivu.

183)

19. 11.

Charfreitagová, Radka

19. 11. 1974 Trnava – 9. 3. 1996 Trnava

50. výročie narodenia

športovkyňa

Slovenská reprezentantka vo vrhu guľou a v hode diskom. Bola odchovankyňou AŠK Slávia Trnava, od r. 1994 štartovala za Bebet Bratislava. Študovala na Prírodovedeckej fakulte UK Bratislava. Zomrela po ťažkej chorobe vo veku 21 rokov. Na jej počesť sa koná memoriál vo vrhačskom viacboji žien.

184)

20. 11.

Dúbravec, Štefan Mons., prof., ThDr.

14. 7. 1899 Borová – 20. 11. 1984 Bratislava

40. výročie úmrtia

kňaz

Maturoval na trnavskom gymnáziu, potom študoval teológiu v Budapešti a v Ostrihome. Doktorát z teológie získal v r. 1924 na KU v Prahe. Potom kaplán vo Vrábloch a archívár v Trnave. R. 1925 — 1937 vyučoval dogmatickú teológiu na seminári v Trnave. Od r. 1937 pôsobil na bohosloveckej fakulte v Bratislave, neskôr v Nitre. Monsignor v r. 1946. V r. 1958 odsúdený na 4 roky väzenia. Po r. 1968 pôsobil znova na bohosloveckej fakulte v Bratislave.

185)

Ružička, Jozef

20. 11. 1924 Trnava – 15. 10. 1973 Bratislava

100. výročie narodenia

kameraman

V r. 1940 – 1942 fotograf u V. Kabátha v Trnave, od r. 1945 kameraman Čs. štátneho filmu. Od r. 1965 kameraman animovaného Slovenského filmu v Bratislave. Príslušník priekopníckej generácie slovenského filmu.

186)

24. 11.

Beneš, Marcel

23. 3. 1910 Viedeň, Rakúsko – 24. 11. 1974 Trnava

50. výročie úmrtia

výtvarník

Amatérsky sa zaoberal plastikou, rezbárstvom a návrhárstvom medailí, a to k 50. výročiu SND v Bratislave, k 200. výročiu narodenia J. Jungmana a k 150. výročiu založenia trnavskej nemocnice.

187)

Majerník, Cyprián

24. 11. 1909 Veľké Kosťany – 4. 7. 1945 Praha, Česko

115. výročie narodenia

akademický maliar

V r. 1926 navštevoval súkromnú maliarsku školu G. Mallého v Bratislave. Väčšinu svojho života prežil v Prahe, kam odišiel študovať maliarstvo na AVU. V Prahe mal aj prvú vlastnú výstavu v r. 1930, práce sú charakteristické silným vplyvom Matissa a Deraina. Jeho pobyt v Paríži (Francúzsko) bol sprevádzaný ťažkosťami, bolo to v r. 1931 – 1932. Ovplyvnený dielom Marca Chagalla znázorňoval motívy vidieka a mesta, snažil sa o realistický pohľad a politický kriticizmus. Druhú výstavu pripravil v r. 1940. Jeden z našich najvýznamnejších maliarov 20. storočia, hlava slovenskej maliarskej Generácie 09. V r. 1991 dostal od prezidenta ČSFR Václava Havla Rad T. G. Masaryka in memoriam za zásluhy o demokraciu a ľudské práva.

188)

Silan, Janko

vl. menom **Ďurka, Ján**

24. 11. 1914 Nové Sady-Sila – 16. 5. 1984 Važec

110. výročie narodenia

básnik, prekladateľ, kňaz

Študoval v Trnave, teológiu absolvoval v Spišskej Kapitule. Kaplán v Žiari, v Jurgove (Poľsko), v Liptovskom Hrádku, v Dovalove, administrátor fary vo Važci. Zaradovaný ku skupine katolíckej moderny. Spolupracovník časopisu Plameň, zakladateľ a redaktor časopisu Verbum a knižnej edície Lux. Venoval sa tiež prekladateľstvu.

189)

25. 11.

Holčík, Juraj st.

14. 12. 1903 Bratislava – 25. 11. 1984 Bratislava

40. výročie úmrtia

evanjelický farár, stredoškolský pedagóg

Cirkevný spisovateľ, redaktor viacerých cirkevných časopisov a publicista. Absolvent Evanjelickej teologickej akadémie v Bratislave a Teologickej fakulty Univerzity v Erlangene (Nemecko). V Trnave pôsobil v r. 1934 – 1937. V r. 1944 člen revolučného národného výboru v Banskej Bystrici, aktívny účastník SNP. Vyznamenaný Radom SNP v r. 1946 a Československým vojnovým krížom v r. 1947.

190)

Štrekár, Adam

25. 11. 1919 Chrabrany – 11. 11. 1994 Trnava

105. výročie narodenia

stredoškolský, vysokoškolský pedagóg

Biografia tohto významného slovenského pedagóga je zaujímavá. Pôvodne ho našli ako nemluvňa opusteného na železničnej trati pri Chrabranoch. Ujal sa ho miestny farár, ktorý ho pokrstil menom Adam a po dohovore s obecným úradom aj priezviskom Štekár (odvodené od štreky – železničnej trate). Prvých 6 rokov žil u starostu Chrabrian, potom sa dostal do sirotinca v Trnave, kde vyštudoval ľudovú školu aj gymnázium. Po skončení Slovenskej univerzity v Bratislave nastúpil ako profesor na Biskupské rímskokatolícke slovenské gymnázium v Trnave, kde vyučoval latinčinu, gréčtinu, matematiku a vlastivedu. Neskôr odišiel na Pedagogickú fakultu UK v Trnave a stal sa odborným asistentom pre matematiku. Za svoju pedagogickú činnosť mu bolo v r. 2004 udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam. Podľa neho je pomenovaná ulica v Trnave.

191)

26. 11.

Castiglione, Dezider

26. 11. 1924 Hlohovec – 1. 3. 2005 Bratislava

105. výročie narodenia

akademický maliar

Študoval na SVŠT v Bratislave. V r. 1949 – 1956 asistent u J. Mudrocha na VŠVU v Bratislave. Od r. 1954 výtvarník pre architektúru. Ako prvý na Slovensku skúšal sklobetónovú techniku. Medzi prvými uplatnil aj sklenú mozaiku. Medzi jeho významné diela patrí vitráž obradnej siene na Slavíne.

192)

Maar, Viktor

26. 11. 1909 Galanta-Nebojsa – 22. 10. 1970 Bratislava

115. výročie narodenia

novinár, pedagóg

Študoval na učiteľskom ústave v Modre. Pôsobil ako učiteľ, potom riaditeľ školy v Opojci. Redaktor, neskôr šéfredaktor Učiteľských novín. Aktívny športovec, organizátor telovýchovy. Literárne činný ako autor článkov.

193)

Vékony, Alojz

1. 10. 1920 Trnava – 26. 11. 1999 Trnava

športový funkcionár

25. výročie úmrtia

Po skončení SPŠ strojníckej pracoval ako vedúci prevádzok v Kovosmalte Trnava, podnikový riaditeľ vo Vihorlate Snina. V r. 1972 založil Slovsport SOZ ČSVŠ (Slovenská organizácia zväzu československej výchovy a športu), kde do r. 1982 bol riaditeľom. V 70. rokoch 20. storočia bol predsedom futbalového klubu Spartak TAZ Trnava. V tomto období klub dosiahol najväčšie úspechy v československej futbalovej lige. Ocenený bol viacerými vyznamenaniami a čestnými uznaniami za rozvoj športu a pracovné výsledky, napr. Čestný člen klubu Spartak Trnava in memoriam.

194)

27. 11.

Bobok, Ján PhDr.

16. 10. 1936 Trnava – 27. 11. 1984 Bratislava

matematik, pedagóg

40. výročie úmrtia

Študoval matematiku a fyziku na Vyššej pedagogickej škole v Bratislave, potom pôsobil ako pedagóg na ZŠ, neskôr ako vedecko-výskumný pracovník na VÚP v Bratislave. Venoval sa problematike vyučovania matematiky. Podieľal sa na tvorbe učebníc matematiky, metodických materiálov pre učiteľov, na ich preškoľovaní. Publikoval v odborných časopisoch.

195)

Kubina, Andrej

27. 11. 1844 Moravský Sv. Ján – 30. 3. 1900 Trnava

180. výročie narodenia

kňaz, básnik, prekladateľ, ľudovýchovný pracovník

Na kňazstvo sa začal pripravovať v Ústrednom seminári v Pešti (Maďarsko), vysvätený bol v r. 1871. V r. 1871 – 1876 bol kaplánom vo Voderadoch, začas spravoval i farnosť v Pustých Úľanoch. V r. 1876 bol kaplánom v Kamenici nad Hronom, kde vyučoval deti po slovensky. Kvôli tomu mal problémy, tak ho preložili do Vodného mesta, dnes časť Ostrihomu (Maďarsko). Od r. 1881 bol farárom v Dolnej Krupej. Tu založil spolok Srdca Ježišovho, obnovil kostol, vyučoval katechizmus v nedeľných školách, podporoval chudobných. V r. 1885 sa stal správcom Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Pod pseudonymom Leiermann vydal v r. 1884 svoje nemecké verše. V r. 1886 vydal M. Kollár jeho *Piesne a Spevy* pod pseudonymom Záhorský. Bohatá je jeho činnosť v zostavovaní a vydávaní spevníkov modlitbových kníh, ktoré vychádzali aj po jeho smrti až do r. 1930. Založil a redigoval časopis Pútnik Sväto-Wojtešský. Redigoval časopis Posol Božského srdca Ježišovho. Na budove bývalého jezuitského kláštora na Štefánikovej ulici v Trnave má pamätnú tabuľu a jeho meno nesie aj ulica v Trnave. Ďalšie pamätné tabule sú umiestnené na fare vo Voderadoch a na fare v Moravskom Sv. Jáne.

196)

28. 11.

Dohnány, Mikuláš

28. 11. 1824 Dolné Držkovce – 2. 6. 1852 Trnava

200. výročie narodenia

básnik, prekladateľ, historik

Absolvoval štúdium v Levoči, v Bratislave a Györi (Maďarsko). Pôsobil ako vychovávateľ. Od r. 1851 redaktor Hurbanových Slovenských pohľadov v Skalici, od apríla 1852 v Trnave. Písal básne, hry, divadelné kritiky, redigoval Zábavník Považia. Ako jeden z prvých štúrovcov sa venoval otázkam drámy. Mal mimoriadne jazykové a literárne nadanie. V Trnave je po ňom pomenovaná ulica.

197)

DECEMBER

1. 12.

Klempa, Ján

pseud. **Jacovský**

1. 12. 1839 Topoľčany – 26. 10. 1894 Zeleneč

185. výročie narodenia

národnokultúrny pracovník

Študoval v Trnave, teológiu a filozofiu vo Viedni (Rakúsko). Pôsobil ako kaplán v Okoči, Suhej nad Parnou, farár v Zelenči. Venoval sa regionálnej histórii, dejinám katolíckej literárnej tvorby, ľudovému zvykosloviu, zbieral starožitnosti a ľudovú slovesnosť.

198)

3. 12.

Košický, Ivan MUDr.

20. 4. 1943 Trnava – 3. 12. 2004 Trnava

20. výročie úmrtia

lekár, publicista, karikaturista, turista

Okrem svojej profesie známy ako dlhoročný spolupracovník časopisu Kultúra a život Trnavy, kde bol uverejnený celý rad jeho karikatúr, ktorými glosoval každodenné udalosti života. V čakárni svojej ordinácie vystavoval obrazy Emila Pauloviča, Josepha Jurča a Teodora Tekela už pred vznikom GJK v Trnave. Ilustroval Malý Slovník trnavsko-slovenský autora P. Horvátha. Významná osobnosť kultúrneho života Trnavy.

199)

5. 12.

Hečko, Vít'azoslav

pseud. **Peter Zuzík, Vladimír Hôrka**

5. 12. 1919 Suchá nad Parnou – 7. 12. 1972 Bratislava

105. výročie narodenia

prekladateľ

Brat Blahoslava a Františka Hečkovcov. Študoval na gymnáziu v Trnave, neskôr filozofiu a francúzštinu na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. V r. 1936 – 1939 uverejnil básnické pokusy v časopisoch *Plameň* a *Rozvoj*. Posmrtno vyšla jeho jediná zbierka *Vysvedčenie* (1979). Pre deti spoluautorsky pripravil zbierku príležitostných básní *Kalendár menín a kvetín* (1972). Ťažisko jeho literárnych aktivít je v prekladateľskej tvorbe zo španielčiny, z francúzštiny, rumunčiny a taliančiny, prekladal literatúru juhoslovanských národov. Sporadicky sa venoval prekladu z nemčiny a čínštiny. Autor učebníc slovinčiny *Slovensko berilo* (1972) a *Základy slovinskej gramatiky* (1978), nedokončil slovinsko-slovenský slovník.

200)

Náray, Juraj

tiež **Náray, György**

23. 4. 1645 Palócz, Maďarsko – 5. 12. 1699 Trnava

325. výročie úmrtia

náboženský spisovateľ, cirkevný hodnostár

Študoval na gymnáziu v Gyóri (Maďarsko) a v Trnave, filozofiu a teológiu na univerzite v Trnave, od r. 1666 na nemecko-uhorskom kolégiu v Ríme (Taliansko), v r. 1668 vysvätený za kňaza. Kaplán egerského biskupa, v r. 1647 farár vo Štvrtku na Ostrove, v r. 1677 dekan, v r. 1680 farár v Podunajských Biskupiciach, v r. 1686 kapitulný dekan v Bratislave, v r. 1690 ostrihomský kanonik a turniansky archidiakon, v r. 1691 zvolenský archidiakon v Trnave. Jeden z najvýznamnejších katolíckych skladateľov duchovných piesní v 17. storočí. Napísal a zhudobnil stovky duchovných piesní, časť z nich zaradil do zbierky *Lyra coelestis*. Viaceré jeho náboženské práce zostali v rukopise.

201)

Rusnák, Mikuláš MUDr.

5. 12. 1919 Drahovce – 26. 12. 2000 Bratislava

105. výročie narodenia

lekár

Po absolvovaní 8-ročného cirkevného gymnázia nastúpil k saleziánom. Krátko pracoval ako pomocný učiteľ, neskôr úspešne ukončil štúdium medicíny v Bratislave. Podieľal sa na zakladaní zdravotných oddelení, liečební a ústavov. V r. 1965 v bratislavskej nemocnici na Bezručovej ulici založil novorodenecké oddelenie, ktoré bolo prvým neonatologickým pracoviskom nového typu vo vtedajšom Československu. Je autorom vedeckých príspevkov s neonatologickou problematikou. Za významnú vedecko-výskumnú a organizačnú činnosť bol vyznamenaný Zlatou medailou Slovenskej pediatrickej spoločnosti. I. gynekologicko-pôrodná klinika v Nemocnici sv. Cyrila a Metoda v Bratislave nesie oficiálny názov Novorodenecká klinika MUDr. Mikuláša Rusnáka.

202)

6. 12.

Čordáš, Mikuláš

6. 12. 1909 Dvorníky – 24. 12. 1976 Trnava

115. výročie narodenia

tréner, rozhodca, telovýchovný funkcionár

Študoval na gymnáziu v Trnave. Dôstojník slovenskej armády v Trnave, účastník protifašistického odboja, dôstojník ČSLA v Trnave a v iných mestách. V r. 1998 mu bolo udelené Vyznamenanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava za celoživotnú pretekársku a trénerskú činnosť, v r. 2001 Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam za celoživotnú prácu s mládežou v oblasti športu.

203)

10. 12.

Urbánek, Ferko

31. 7. 1858 Vsetín, Česko – 10. 12. 1934 Bratislava

90. výročie úmrtia

spisovateľ, dramatik

Študovalna gymnáziu v Kláštore pod Znievom a v Ostrihome. Vsestranne literárne činný. V r. 1904 – 1923 pôsobil ako tajomník Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Považuje sa za tvorcu národnej ľudovej dramatiky. Autor 51 divadelných hier pre ochotnícke javiská, tlačou vydal 35 hier. Ako spolumajiteľ tlačiarne Urbánek a spol. vydával slovenské knihy.

204)

14. 12.

Belluš, Emil prof., Ing. arch., DrSc.

19. 9. 1899 Slovenská Ľupča – 14. 12. 1979 Bratislava

45. výročie úmrtia

architekt

Nestor modernej funkcionalistickej architektúry. Absolvoval Fakultu architektúry ČVUT v Prahe v r. 1924, od r. 1925 mal vlastný ateliér v Bratislave. V r. 1939 – 1970 pôsobil na SVŠT ako profesor. V r. 1955 pracoval aj v SAV v Bratislave. Má zásluhu na založení SVŠT a architektonického školstva na Slovensku. V r. 1965 získal titul národný umelec a v r. 1974 Cenu Dušana Jurkoviča. Realizoval stavby: Kolonádový most v Piešťanoch (1932), Poštový a telegrafný úrad (dnes hlavná pošta) v Piešťanoch (1935), automatický mlyn NUPOD v Trnave (1936), vodojem v Trnave (1946), študentský domov Mladá garda v Bratislave (1954) a iné. Na jeho počesť sa od r. 1990 udeľuje Cena Emila Belluša za celoživotné dielo.

205)

Šiška, Pavol Mons.

27. 5. 1878 Hlohovec – 14. 12. 1954 Hlohovec

70. výročie úmrtia

kňaz

Po vstupe do rádu františkánov odišiel študovať teológiu do Ostrihomu (Maďarsko). Po vysvätení za kňaza pôsobil v rôznych františkánskych kláštoroch. V r. 1908 – 1918 žil v Pittsburghu v USA. Bol aktívnym členom Slovenskej ligy v Amerike. Stal sa jedným zo signatárov tzv. Pittsburskej dohody o vzniku Československej republiky, ktorá bola podpísaná 30. mája 1918. Z USA bol vyslaný ako delegát katolíckych spolkov do Paríža (Francúzsko) a na Slovensko. Po príchode požiadal o prijatie do Apoštolskej administratívy trnavskej. Stal sa diecéznym kaplánom a neskôr od r. 1921 pôsobil ako kňaz v Hlohovci. Bol uznávaným organizátorom cirkevného a národného života v rámci celého Slovenska. V r. 1927 sa stal dekanom miestnej farnosti v Hlohovci. Keďže po 1. sv. vojne boli kostolné zvony zrekvírované, dal v Trnave urobiť u bratov Fischerovcov nové zvony sv. Peter a Pavol. V r. 1928, na 80. výročie popravy Šuleka a Holubyho, im dal Šiška urobiť na mieste popravy pomník. Mesto Hlohovec mu ako signatárovi Pittsburskej dohody udelilo za jeho zásluhy a dlhoročné pôsobenie vo funkcii dekana miestnej farnosti titul Čestný občan mesta Hlohovec in memoriam.

206)

15. 12.

Zvonár Tieň, Jozef

pseud. **Dr. A. Z. ANkin, Dr. J. Dankin, Ivan Zvon, Ján Plam, Jožo Tieň, Jožo Zvonár Tieň, Nestich**

15. 12. 1919 Smolenice — 19. 8. 1989 Londýn, Veľká Británia

105. výročie narodenia

básnik, publicista, redaktor

Maturoval na gymnáziu v Trnave (1940), študoval na Právnickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. V r. 1949 emigroval. Zážitky z Ríma (Taliansko) spracoval ako cestopisný denník v knižnom debute *Pád slávy gladiátorov*. Na Slovensku sa venoval predovšetkým problematike Červeného kríža, o ktorej vydal viacero publicistických prác.

207)

16. 12.

Ušák, Teofil PhDr.

24. 6. 1922 Kátlovce – 16. 12. 1999 Bratislava

25. výročie úmrtia

prekladateľ, spisovateľ

Základnú školu navštevoval v Kátlovciach, potom študoval na gymnáziu v Trnave. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave študoval cudzie jazyky a dejiny svetovej literatúry. Štúdium zakončil doktorátom. Prekladal z francúzštiny, nemčiny, angličtiny a taliančiny. Vlastnú tvorbu uverejňoval pod mnohými pseudonymami ako Rudolf Haas, Boris Vasiljevskij, G. Hamilton a iné. Jeho vlastná tvorba je málo známa. Na pokračovanie v týždenníku Sloboda mu vyšli dobrodružné romány: *Lovec od striebornej rieky* (1969), *Drahokam bengálskeho maharadžu* (1970), *Poklad pod kláštorom* (1971), *Zafír tisícich divov* (1972, pseudonym Gabriel Falk).

208)

19. 12.

Barč, Emil

15. 5. 1924 Trnava – 19. 12. 2004 Trnava

20. výročie úmrtia

fotograf, pedagóg

Absolvoval odbornú školu a vyučil sa v ateliéri trnavského fotografa Milana Petroviča. Pôsobil na Pedagogickej fakulte TU a vo viacerých trnavských fotoateliéroch. Popri umeleckej fotografii ovládal všetky techniky a prácu s kamerou. Je priekopníkom farebnej fotografie. Účastník mnohých domácich a medzinárodných výstav.

209)

21. 12.

Šimonovič, Ján

17. 2. 1939 Siladice – 21. 12. 1994 Bratislava

30. výročie úmrtia

básnik, prekladateľ

Študoval v Trnave a v Bratislave. Redaktor Československého rozhlasu v Bratislave, vydavateľstva Smena, Romboid, Slovenský spisovateľ. Šéfredaktor časopisu Zornička. Prekladal zo španielčiny, nemčiny, ruštiny. Autor viacerých básnických zbierok.

210)

22. 12.

Blaha, Leonard

22. 12. 1914 Nižný Slavkov – 13. 10. 1980 Trnava

110. výročie narodenia

speleológ, ochranár prírody

Zakladateľ prvého profesionálneho oddielu jaskyniarov na Slovensku. Dlhoročný člen Slovenskej speleologickej spoločnosti, autor a spoluautor publikácií o speleológii, podieľal sa na medzinárodnom speleologickom slovníku. Viedol komplexný ochranársky prieskum Malých Karpát. V r. 1951 objavil Gombaseckú kvapľovú jaskyňu, aj jaskyne pri Važci, čím rozšíril Važecké kvapľové jaskyne. Zaslúžil sa o ich sprístupnenie. V r. 1969 bol predsedom pre turistické jaskyniarstvo pri Medzinárodnej speleologickej únii v Paríži (Francúzsko).

211)

24. 12.

Egry, Ján

24. 12. 1824 Krakovany – 15. 4. 1908 Banská Bystrica

200. výročie narodenia

hudobný skladateľ, pedagóg, regenschori

V hudbe sa vzdelával u otca. Kapitulský a mestský kapelník a učiteľ hudby a spevu v biskupskom seminári, na kráľovskom gymnáziu a v učiteľskom ústave v Banskej Bystrici, v r. 1861 – 1863 sa učil u Jána Levoslava Bellu. Autor *Spevníka*, ktorého najvýznamnejšou skladbou je *Requiem pre stredný hlas so sprievodom organa*. V duchovnej tvorbe nadviazal na klasicistickú chrámovú hudbu, ktorú rozvíjal a spájal s novými romantickými motívmi. S J. L. Bellom najtalentovanejší a najškolenější slovenský skladateľ v 2. polovici 19. storočia. Klasický tvorca slovenskej chrámovej hudby (zachovalo sa množstvo skladieb na latinské texty). Svetskú tvorbu zastupujú prevažne tanečno-salónne a pochodové skladby maďarského a nemeckého charakteru a rapsodického štýlu komponované pre klavír.

212)

29. 12.

Felcán, Arpád Vojtech

13. 8. 1900 Hlohovec – 29. 12. 1944 Nová Baňa

80. výročie úmrtia

verejný činiteľ, učiteľ, historik

Ľudovú a meštiansku školu navštevoval v Hlohovci, potom študoval v Učiteľskom ústave v Modre. V r. 1918 – 1923 učiteľ v Hlohovci, potom v Očovej, Senici, v r. 1932 – 1934 v Trnave, v r. 1934 – 1938 vo Svätom Jure, Chtelnici, v r. 1939 – 1944 v Novej Bani. Organizátor komunistických akcií, kolportér a dopisovateľ straníckych novín, rečník na verejných zhromaždeniach, jeden z iniciátorov výstavby Robotníckeho domu v Hlohovci. Osvetový dôstojník I. čs. armády na Slovensku. Po ústupe SNP do hôr žil ilegálne v Banskej Bystrici a Novej Bani, zatknutý gestapom, väznený v Novej Bani a Zlatých Moravciach, zavraždený gestapom. Autor práce o Hlohovci a okolí, zostavovateľ brožúry o Svätom Jure a o spisovnom jazyku. V rukopise zanechal učebnicu dejepisu pre meštianske školy. V r. 2007 mu bola odhalená pamätná tabuľa s basreliéfom, ktorá sa nachádza na budove Robotníckeho domu v Hlohovci (autori: M. Nývlt a V. Vadovský).

213)

31. 12.

Medo, Jozef

25. 11. 1930 Krušovce – 31. 12. 2014 Hlohovec

pedagóg

10. výročie úmrtia

Pracovne pôsobil ako učiteľ a zástupca riaditeľa vo Výchovnom ústave pre mládež v Hlohovci (dnes Reedukačné centrum). Podpredseda MsNV v Hlohovci a od 1. januára 1986 do 24. júna 1986 poverený funkciou predsedu MsNV Hlohovec.

214)

Rok 2024

Ábel, František PhDr.

9. 7. 1722 Malženice – 1784 Prešov

240. výročie úmrtia

náboženský spisovateľ, univerzitný profesor

Filozofiu študoval v Košiciach, teológiu v Trnave. Profesor na jezuitských školách v Grazi (Rakúsko), Györi (Maďarsko), univerzite v Trnave, kde prednášal filozofiu, etiku a právo.

215)

Benka-Rybár, Andrej

15. 10. 1914 Bardejov – 2002 Bratislava

110. výročie narodenia

dôstojník, protifašistický bojovník

Od r. 1943 kapitán a veliteľ posádky slovenskej armády v Trnave. Zapojil sa do protifašistického odboja v armáde. Pod jeho vedením sa posádka v Trnave dňa 29. augusta 1944 pridala k SNP. Čestný občan mesta Trnavy.

216)

Erdödy, Jozef

tiež **Erdödi, Jozef**

1754 – 12. 1. 1824

270. výročie narodenia

200. výročie úmrtia

krajinský hodnostár

Kancelár Uhorskej dvorskej kancelárie, v r. 1814 sa zúčastnil na rokovaní viedenského kongresu. Postavil murované vaňové (Napoleonské) kúpele v Piešťanoch, položil základ kúpeľného parku. Zaslúžil sa aj o rozvoj divadelníctva v Hlohovci. v r. 1802 vybudoval v areáli zámku empírové divadlo. Tento vzácny historický objekt vyniká interiérovou i exteriérovou výzdobou. Je to najstaršia zachovaná budova divadla na Slovensku.

217)

Fodor, Koloman MUDr.

1849 Čachtice – 8. 7. 1929 Piešťany

175. výročie narodenia

95. výročie úmrtia

lekár, publicista

Medicínu vyštudoval v Budapešti (Maďarsko) v r. 1875, od r. 1876 pôsobil v Piešťanoch. V r. 1906 menovaný riaditeľom kúpeľných lekárov. Zakladateľ liečby bahnových obkladov. Autor mnohých odborných a vedeckých článkov. Nositeľ viacerých zahraničných vyznamenaní. Poslanec uhorského snemu, uhorský kráľovský radca.

218)

Jakubec, Štefan

1. 9. 1896 Voderady – 1944

80. výročie úmrtia

novinár

Redaktor športovej časti politického a spoločenského časopisu Slovák. Od r. 1928 vydavateľ a hlavný redaktor týždenníka Športový týždeň. V r. 1933 hlavný redaktor Športu. Od r. 1934 pôsobil ako športový komentátor. Jeden z prvých športových novinárov na Slovensku, organizátor športovej organizácie na Slovensku. Spoluautor prvej slovenskej knihy o futbale a jeho organizácii. Zostavovateľ publikácie o XI. olympijských hrách v Berlíne (Nemecko).

219)

Kováč, Ľudovít

1914 Cífer – 7. 5. 1995 Zlaté Moravce

110. výročie narodenia

evanjelický farár

Osobnosť cíferského verejného života a kultúrneho života za prvej ČSR. Funkcionár, cvičiteľ, knihovník, kultúrno-výchovný pracovník. Zaslúžil sa o vznik TJ Sokol v Cíferi. Po 2. sv. vojne mu vyšla zbierka básní *V nový život*. Neskôr pôsobil ako evanjelický farár v Zlatých Moravciach.

220)

Landstein, Max Meir MUDr.

1864 Plavecký Svätý Mikuláš – 20. 4. 1914 Cífer

160. výročie narodenia

110. výročie úmrtia

lekár

Absolvent trnavského gymnázia. Medicínu vyštudoval vo Viedni (Rakúsko) v r. 1891, od r. 1892 obvodný lekár v Cíferi. Známy ako výnimočná osobnosť a zvlášť lekár chudobných. Dnes má svoju pamätnú tabuľu v Cíferi na dome, kde 22 rokov žil a pracoval.

221)

Noel, Štefan

9. 4. 1825 Bíňovce – 1864 Trnava

160. výročie úmrtia

maliar, rezbár

Jeho výtvarné nadanie objavil trstínsky kaplán Juraj Holček. Na jeho príhovor ho gróf Zichy poslal v r. 1839 do Bratislavy, kde nadobudol základné vzdelanie a dva roky študoval maliarstvo v súkromnej škole. V r. 1843 – 1844 bol žiakom vo Viedenskej akadémii výtvarných umení, kde študoval lineárnu perspektívu. Zaoberal sa štúdiom historického maliarstva. Navštívil Rím (Taliansko), kde duševne ochorel. Bol hospitalizovaný v Trnave. Z jeho tvorby sa zachovala podobizeň Juraja Holčeka, kreslené diela - ženská hlava a ukrižovanie, vyrezal krížovú cestu pre Bíňovce.

222)

Stražan, Ján

tiež **Sťážan Ján, Strážan Ján**

1856 Teplička nad Váhom – 15. 9. 1939 Trnava

85. výročie úmrtia

ľudový bábkár

Založil kočovné tzv. Stražanovo divadlo. Súbor mal asi 200 bábok. Hrával po celom Slovensku. Upravoval klasický repertoár českých ľudových bábkarov. Možno ho považovať za zakladateľa ľudového slovenského bábkarstva.

223)

Škultéty, Michal

1774 na Záhorí – 19. 3. 1848 Trnava

250. výročie narodenia

kňaz

Pôsobil vo Vrbovom. Zaslúžil sa o výstavbu slávnej veže vo Vrbovom i kaplnky sv. Rócha. Mal bohatú knižnicu, požičiaval knihy. Hovoril a kázal bernolákovčinou. Od r. 1844 žil v Trnave.

224)

Tomsa, František PhDr.

1884 Przemysl, Halič, Poľsko – 2. 2. 1934 Trnava

140. výročie narodenia

90. výročie úmrtia

stredoškolský pedagóg

Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Prahe (Česko) a v Krakove (Poľsko), vysokoškolské na KU v Prahe.

Po ukončení štúdia v r. 1909 učil na Československej obchodnej akadémii v Prahe, potom na reálnom gymnáziu v Prahe III. Jeho ovládanie poľského jazyka bolo využité po r. 1918 v plebiscitnej spišsko-oravskej komisii, dostal sa na Slovensko, kde zotrval do svojej smrti. Po skončení práce v spomínanej komisii päť mesiacov vyučoval na reálnom gymnáziu v Zlatých Moravciach a od 1. apríla 1921 pôsobil na trnavskom gymnáziu, kde vyučoval matematiku a fyziku.

225)

Významné udalosti

470. výročie

kapitulská škola

1554 – Arcibiskup Mikuláš Oláh zriadil kapitulskú školu v Trnave.

450. výročie

mestská veža

1574 – Koncom júla sa začala stavba Mestskej veže v Trnave.

400. výročie

konvikt pre šľachtických mladíkov

1624 – Kardinál Peter Pázmán založil v Trnave konvikt pre šľachtických mladíkov.

345. výročie

epidémia moru

1679 – Trnavu zachvátila epidémia moru.

235. výročie

tlačiareň v Trnave

1789 – V Trnave bola založená tlačiareň Václavom Jelínkom. Vychádzali tu diela bernolákovcov. Po jeho smrti viedol tlačiareň jeho syn Ján Krstiteľ Jelínek.

200. výročie

prvá verejná krajinská nemocnica

1824 – V Trnave začala pôsobiť prvá verejná krajinská nemocnica postavená z verejných zdrojov.

135. výročie

telegraf a telefón

1889 – V Trnave v prevádzke telegraf a telefón.

95. výročie

verejná obchodná škola

1929 – Dňa 1. septembra 1929 v Trnave otvorili Verejnú obchodnú školu.

80. výročie

koncentračný tábor Osvienčim - útek

1944 – Dňa 7. apríla z koncentračného tábora v Osvienčime utiekli zo Slovenska deportovaní Židia –

Alfréd Wetzler, rodák z Trnavy a Rudolf Vrba (Rosenberg). Prví podali svetu správu o existencii koncentračných táborov.

35. výročie

železničná stanica

1989 – Dňa 17. novembra bola uvedená do prevádzky budova novej železničnej stanice v Trnave. Budova však nebola ešte kompletne dokončená.

20. výročie

Tanečné konzervatórium Dušana Nebylu

2004 – V septembri 2004 v Trnave bolo otvorené Tanečné konzervatórium Dušana Nebylu. Jediná škola tohto zamerania v Trnavskom samosprávnom kraji.

Inštitúcie a školy

1824

Fakultná nemocnica, Trnava

200. výročie

Vznik mestskej nemocnice v Trnave sa pravdepodobne datuje do 13. storočia. O jej vzniku sa však nezachovali žiadne písomné zmienky. Najstaršia zachovaná zmienka je z r. 1490. V prvých storočiach slúžila nemocnica ako sociálno-zdravotnícke zariadenie, útulok pre prestarých, chudobných a zväčša aj chorých občanov mesta. Dňa 4. októbra 1824 prevzal budovu nemocnice a položil základný kameň hlavný župan Leopold Pálffy. Všeobecná verejná župná nemocnica v Trnave bola založená v r. 1824. Hlavný župný lekár Vincent Frey vypracoval zásady o prijímaní pacientov do Trnavskej župnej nemocnice. Od r. 1850 prevzal vedenie župnej nemocnice dr. Martin Ruprecht. Za jeho 16-ročného pôsobenia prežívala nemocnica obdobie rozmachu. V r. 1913 pribudol nový, v tom čase najmodernejší jednoposchodový pavilón chirurgického oddelenia. V r. 1920 bol vedením nemocnice poverený MUDr. Karol Krčméry. V tomto období pozostávala z týchto budov: chirurgický pavilón, budova pre interne chorých, pavilón pre kožných a venerických chorých, malý infekčný pavilón, malá hospodárska budova, byt pre riaditeľa a maštal'. Dňa 1. augusta 1933 sa začal stavať interný pavilón. Súčasne s výstavbou nového pavilónu bola zbúraná pôvodná budova nemocnice z r. 1824. Dňa 1. júna 1936 bol zriadený detský primariát. V r. 1962 bol postavený chirurgický pavilón. V r. 1981 pribudol v nemocnici nový gynekologicko-pôrodnický pavilón, anesteziologicko-resuscitačné oddelenie. Pre potreby hematológie a transfuziológie i klinickej biológie bol v r. 1987 vybudovaný nový pavilón. Dňa 1. augusta 1998 získala nemocnica štatút Fakultnej nemocnice. Dňa 1. apríla 2003 MZ SR zmenilo zriaďovacou listinou názov Fakultná nemocnica s Poliklinikou Trnava na Fakultná nemocnica Trnava v dôsledku prevodu Polikliniky Družba na mesto Trnava. Dňa 1. júna 2007 bol slávnostne otvorený nový pavilón chirurgických disciplín.

1919

Gymnázium Jána Hollého, Trnava

105. výročie

Trnavské gymnázium má zo všetkých stredných škôl v Trnave najdlhšiu tradíciu a možno ho považovať za najstaršiu strednú školu vôbec. Prvé písomné zmienky pochádzajú zo 16. storočia. 5. mája 1919 sa výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety vytvorilo v Trnave Československé reálne štátne gymnázium Jána Hollého. Škola poskytuje vzdelávanie v 4-ročnom a 8-ročnom štúdiu. Pripravuje žiakov na ďalšie vzdelávanie na vysokých školách prírodovedného aj spoločenskovedného zamerania. Študenti sa zúčastňujú olympiád, súťaží, vydávajú školský časopis, spievajú v speváckom zbore Cantica Nova, Cantica Nova Junior, venujú sa folklóru. Nové priestory školy a kvalitný pedagogický kolektív poskytujú neobmedzené možnosti rozvoja osobnosti študenta, každý má

možnosť rozvoja svojho talentu a získania kvalitného vzdelania potrebného pre ďalší profesijný život. V r. 2015 sa na gymnáziu otvoril aj prvý ročník bilingválneho štúdia v anglickom jazyku. Zriaďovateľom gymnázia je Trnavský samosprávny kraj.

1929

Obchodná akadémia, Trnava

95. výročie

Výnosom Ministerstva školstva a národnej osvety bola v Trnave 27. júna 1929 zriadená Verejná obchodná škola. 26. júna 1939 povolilo Ministerstvo školstva zriadenie Obchodnej akadémie v Trnave. Je tomu tak doteraz, hoci pomenovanie sa viackrát menilo, zameranie školy a profilové predmety zostali. Základné ciele výchovy sa realizujú v rámci vyučovania odborných ekonomických predmetov a v primeranom rozsahu vyučovania všeobecno-vzdelávacích predmetov. Absolventi školy pracujú v štátnych, súkromných, zahraničných, príspevkových, rozpočtových organizáciách, podnikajú, majú široké uplatnenie. Vzdelávacia ponuka je v študijných odboroch: obchodná akadémia 4-ročné štúdium a v 5-ročnom študijnom odbore obchodná akadémia bilingválne štúdium slovensko-anglické a slovensko-nemecké. Zriaďovateľom školy je Trnavský samosprávny kraj.

1954

Západoslovenské múzeum, Trnava

70. výročie

Vzniklo v r. 1954 ako krajské múzeum. V r. 1960 premenované na Západoslovenské múzeum v Trnave. Múzeum je umiestnené v objekte klariského kláštora z 13. storočia. Súčasťou je Múzeum knižnej kultúry, ktoré sa nachádza v Oláhovom seminári a Dom hudby Mikuláša Schneidera Trnavského umiestnený v dome, v ktorom žil a tvoril tento významný hudobný skladateľ. Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj.

1959

Vlastivedné múzeum, Hlohovec

65. výročie

Múzeum, ktoré bolo založené v roku 1959, patrí k typickým regionálnym múzeám vlastivedného charakteru. V svojich priestoroch spravuje zbierky spoločenských a prírodných vied, predovšetkým v odboroch história, archeológia, národopis, zoológia a botanika. Najpočetnejšie sú zbierky z odboru entomológia. Dokumentuje spoločenský a prírodný vývoj v regióne Považia medzi severnou časťou Malých Karpát a južnou časťou Považského Inovca. Jeho špecializáciou je entomológia. Má zo všetkých západoslovenských múzeí najväčšiu zbierku hmyzu, najmä chrobákov a motýľov. Zriaďovateľom múzea je Trnavský samosprávny kraj.

1974

Divadlo Jána Palárika, Trnava

50. výročie

Ako prvé profesionálne divadlo v Trnave pôsobilo v r. 1960 – 1965 Krajské divadlo Trnava. V r. 1974 sa konštituovalo v meste profesionálne činoherné zájazdové Divadlo pre deti a mládež. Súbor divadla vytvoril jeden ročník absolventov VŠMU, doplnený o niekoľko príslušníkov staršej generácie. Divadlo sa špecializovalo na tvorbu pre detského a mládežníckeho diváka. V r. 1990 bolo premenované na Trnavské divadlo. Divadlo, ktoré bolo 1. januára 2002 premenované na Divadlo Jána Palárika v Trnave, má v súčasnosti vo svojom repertoári inscenácie pre dospelých aj pre deti. Po ročnej rekonštrukcii priestorov divadla v ňom na začiatku r. 2003 otvorili nový hrací priestor - divadelné štúdio. Jeho súčasťou je Robotnícky dom, kde sa poriadajú aktuálne výstavy. Zriaďovateľom divadla je Trnavský samosprávny kraj.

1979

Stredná priemyselná škola stavebná Dušana Samuela Jurkoviča, Trnava

45. výročie

Škola bola slávnostne otvorená 3. septembra 1979. Nachádza sa v priestoroch niekdajšieho Poľnohospodárskeho učilišťa v Trnave. V r. 1982 – 1984 prešla dvoma etapami prestavby. Vybudovali sa priestory pre odbornú výučbu v daných odboroch. Postupne sa materiálne vybudovali odborné učebne pre výučbu konštruktívnych predmetov, predmetov geodetického zamerania, výpočtovej techniky, administratívnych predmetov a okrem toho sa dobudoval aj športový areál školy. Súčasťou školy je školský internát so školskou jedálňou. V r. 1979 boli otvorené tri triedy denného štúdia v odbore pozemné stavby. O rok neskôr pribudol odbor geodézia tiež formou denného štúdia. Neskôr pribudla aj forma nadstavbového štúdia a päťročného večerného štúdia. V r. 1992 bol otvorený študijný odbor zameraný okrem stavebníctva i na ekonomickú oblasť – technické a informatické služby v stavebníctve. V r. 1993 bol otvorený integrovaný odbor stavebníctvo s desiatimi možnými špecializáciami. Od r. 1997 sú odbory zamerané na geodéziu, kartografiu a kataster. V r. 1998 pribudla aj forma pomaturitného kvalifikačného štúdia.

Od septembra 2010 nesie škola čestný názov Stredná priemyselná škola stavebná Dušana Samuela Jurkoviča, Trnava. Zriaďovateľom je Trnavský samosprávny kraj.

Spolky, zbory, kluby, záujmové združenia

1969

55. výročie

Miešaný spevácky zbor Cantica nova, Trnava

Zbor bol založený v r. 1969 z iniciatívy Jána Schultza, pedagóga na trnavskom gymnáziu. Nadviazal na hudobné tradície trnavského gymnázia, ktoré siahajú ďaleko do minulosti. Cantica nova, v preklade znamená nová pieseň, je symbolom neustálej výmeny mladých ľudí vzhľadom na štvorročné štúdium na gymnáziu. V r. 1980 Ján Schultz odišiel z trnavského gymnasia, v zbore sa až do r. 1983 vystriedalo niekoľko dirigentov. V r. 1983 sa umeleckým vedúcim a dirigentom stal Gabriel Kalapoš, ktorý tu pôsobí dodnes. So súborom naštudoval široký repertoár od skladieb z obdobia klasicizmu, baroka až po hudbu 20. storočia, úpravy slovenských ľudových piesní či černošské spirituály. V súčasnosti patrí súbor ku špičke mládežníckeho zborového spevu. Úspešne sa zúčastňuje na celoslovenských i zahraničných súťažiach. Za svoju činnosť bol viackrát ocenený mestom Trnava, Trnavským samosprávnym krajom a Národným osvetovým centrom v Bratislave a získal mnoho medzinárodných ocenení.

1979

45. výročie

Karate klub Slováport Trnava

Klub založili 22. júna 1979 nadšenci okolo majstra športu Tibora Mikuša v TJ Slováport. Už v dobe vzniku mala skupina karatistov 80 členov. V decembri 1979 usporiadali Majstrovstvá ČSSR v karate jednotlivcov, na ktorých získal Tibor Mikuš svoj prvý titul Majstra ČSSR. Pod jeho vedením sa družstvo prebojovalo v r. 1983 do slovenskej národnej ligy v karate. V r. 1986 postupujú do celoštátnej ligy karate. O rok neskôr si družstvo vybojovalo titul majstra ČSSR. Oddiel prešiel viacerými organizačnými zmenami. Od r. 1990 oddiel pôsobil pod vedením T. Mikuša s názvom Karate klub Slováport Trnava a žne úspechy na domácich i medzinárodných turnajoch v karate. Za r. 2009 klub obrátil Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

1984

40. výročie

Folklórny súbor Trnafčan

Založený bol v r. 1984 ako Folklórny súbor Dudváh Trnava. Od r. 2002 nesie názov FS Trnafčan. Členmi súboru sú milovníci ľudového umenia rozličného veku, vzdelania i povolania. Tanečnú i spevácku zložku sprevádza cimbalová muzika. Súbor sa úspešne prezentuje na domácich i zahraničných festivaloch, na súťažiach tancov a tvorivých choreografií. Svojou činnosťou sa zameriava na kultúrne dedičstvo trnavského regiónu. Do jeho repertoáru patria aj tanečné, hudobné a spevácke interpretácie ľudových tradícií z iných regiónov Slovenska. Za r. 2004 obdržali Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava.

Zoznam použitých skratiek

- AVU - Akadémia výtvarných umení
- ČR - Česká republika
- ČSAV - Československá akadémia vied
- ČSD - Československé dráhy
- ČSFR - Československá federatívna republika
- ČSĽA - Československá ľudová armáda
- ČSR - Československá republika
- ČSSR - Československá socialistická republika
- ČVUT - České vysoké učenie technické
- FS - Folklorný súbor
- ISCM - Medzinárodná spoločnosť pre súčasnú hudbu
- JAMU - Janáčkova akadémia múzických umení
- KU - Karlova univerzita
- MNO - Ministerstvo národnej obrany
- MO - Miestna organizácia, miestny odbor
- MS - Majstrovstvá sveta
- MS - Matica slovenská
- MsNV - Mestský národný výbor
- MZ SR - Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
- NS - Nová scéna
- NUPOD - Nákupné ústredie potravinárskych družstiev
- OH - Olympijské hry
- ONV - Okresný národný výbor
- OÚNZ - Okresný ústav národného zdravia
- PTP - Pomocný technický prápor
- SAV - Slovenská akadémia vied
- SEŠ - Stredná ekonomická škola
- SHF - Slovenský hudobný fond
- SND - Slovenské národné divadlo
- SNG - Slovenská národná galéria
- SNM - Slovenské národné múzeum
- SNP - Slovenské národné povstanie
- SOV - Slovenský olympijský výbor
- SR - Slovenská republika
- SVŠT - Slovenská vysoká škola technická
- ŠK - Športový klub
- TJ - Telovýchovná jednota
- TTSK - Trnavský samosprávny kraj
- UK - Univerzita Komenského
- ÚLUV - Ústredie ľudovej umeleckej výroby
- UNESCO - Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru
- USA - Spojené štáty americké
- VŠMU - Vysoká škola múzických umení
- VŠVU - Vysoká škola výtvarných umení

Menný register

Ábel, František	215
Adamovič, Jozef	65
Alexy, Janko	14
Ambruš, Jozef	144
Antal, Milan	166
Bačík, Emil	72, 168
Bakoš, Mikuláš	20
Balaša, Pavol	49
Balgavý, Miloš st.	150
Baran Anatol, Vincent	152
Barč, Emil	79, 209
Bartek, Július	146
Bartoniak, Gejza	135
Belluš, Emil	142, 205
Beneš, Juraj	139
Beneš, Marcel	187
Benka-Rybár, Andrej	216
Bernadič, Jozef	8
Berté, Heinrich	132
Blaha, Leonard	211
Blaho, Peter	1
Blažek, Leo	28, 100
Blažo, Martin	114
Bobok, Ján	195
Böhmová-Dulovičová, Blanka	134
Brakl, František Jozef	97
Bulla, Daniel	23
Caltík, Štefan	108
Castiglione, Dezider	192
Cehlárik, Leopold	18
Coburg, Filip Ferdinand Mária	48
Čambál, Andrej	58
Čapody, Ľudovít	157
Čársky, Konštantín	55
Čiba, Štefan	121
Čizmazia, Ján Vojtech	66
Čordáš, Mikuláš	203
Čulen, Martin	13
Dobronocký, Juraj	87
Dobšovič, Anton Anián	127
Dobšovič, Štefan	90
Dohnány, Mikuláš	197
Dosedla, Jozef	69
Drlička, Jozef	25
Dúbravec, Štefan	185
Erdödy, Imrich	154
Erdödy, Jozef	217
Ergry, Ján	212
Faguľová, Šarlota	158

Felcán, Arpád Vojtech	213
Filípek, Jozef	125
Filo, Elemír	46
Fischer, Teodor	169
Florians, František	96
Fodor, Koloman	218
Galbavý, Alexander	70
Gažo, František	9
Gerbel, Stanislav	179
Glasa, Ľudovít	180
Gula, Peter	101
Handerla, Juraj	57
Harminc, Milan Michal	103, 156
Hečko, Víťazoslav	200
Hegedűs, Armin	155
Heissová-Valentová, Irena	17
Heriban, Jozef	60
Hillebrandt, František Anton	53
Hlaváček, Vladimír	107
Hlavička, František	176
Hlinka, Andrej	148
Hodža, Cyril	99, 140
Hoja, Štefan	89
Holčík, Juraj	160, 190
Hollý, Ján	59
Horáček, Ervín	174
Horvát, Ján	37
Hrčka, Justín	159
Hučko, Karol	75
Charfreitagová, Radka	184
Chropovský, Bohuslav	73
Jakubec, Štefan	219
Jaura, Miroslav	122
Jedlička, Pavol	4
Jedlička, Tomáš	40
Jilemnický, Peter	84
Juranič, Martin	111
Jurčovič, P. Fidél	11
Jurík, Marián	21
Kaušitz, Otto	85
Kereškéni, Štefan	71
Kéry, Valentín	109
Klempa, Ján	162, 198
Kocian, Štefan	153
Kollár, Martin	15
Koller, Július	88
Košický, Ivan	199
Kotvan, Imrich	44
Kováč, Ľudovít	220
Krčmár, Ctibor	115, 177
Krčméry, Karol	43
Krčméry, Silvester	120

Kubányi, Jozef	54
Kubina, Andrej	196
Kudláč, Rastislav	102
Kuchár, Fridrich	16
Landstein, Max Meir	221
Lašán, Ľudovít	10, 118
Lauko, Ján	117
Lazík, Ambróz	63
Litva, Félix	76
Maar, Viktor	193
Magin, Ján Baltazár	47
Mahr, Kornel	30
Machala, Mikuláš	3
Majerník, Cyprián	188
Mareková-Pálfiová, Matilda	147
Marko, Jozef	91
Medo, Jozef	214
Melioris, Ladislav	131
Merganc, Jindřich	31, 105
Mihalička, Stanislav	34
Mihina, Jozef	171
Mikuš, Rudolf	123
Milkin, Tichomír	126
Minárik, Jozef	50
Morávka, Štefan	77
Moyzes, Štefan	104
Mrva, Vít	141
Nagy, Július	74
Náray, Juraj	201
Nižňanský, Karol	98
Noel, Štefan	222
Noskovič, Alexander	7
Novák, Ján	119
Ondruš, Rajmund	41
Opálek, Vlastimil	19
Pálffy, Peter	138
Papánek, Jána Krstiteľ	93
Parák, Imrich	95
Parrák, Cyril Štefan	143
Pastírik, Anton	113
Paulovič, Emil	51
Pekarovič, Eduard	181
Petrašovič, František	106
Podmaka, Ladislav	2
Pochylý, Ondrej	172
Polakovič, Imrich	92
Purgina, Ján	80
Pyšný, Štefan Anton	5, 24
Radlinský, Andrej	67
Rapoš, Milo	6
Rehlingen, Anton	35
Reich, Jacob Koppel	145

Reiter, Ondrej	112
Režucha, Jozef	39
Rusnák, Mikuláš	202
Ružička, Jozef	186
Ružička, Štefan	128
Rympel, Václav	86
Sabó, Ondrej	149
Salzman, Alexander	52
Sambucus, Ján	94
Sásik, Tibor	182
Sedlák, Ján	64
Seilnacht, Jozef	12, 22
Scherer, František Ernest	42
Schifferová, Mária	167
Schönberger, Armand	170
Siegel, Michal	133
Sieglová, Edita	62
Silan, Janko	81, 189
Sklenár, Juraj	29
Sloboda, Fraňo	173
Slota, Juraj	45
Slovák, Miroslav	161
Stražan, Ján	223
Strhan, Milan	83
Strnisková, Viera	165
Stummer, August	68
Šimonovič, Ján	26, 210
Šiška, Pavol	206
Škrabáková, Michaela	78
Škultéty, Michal	224
Štefunko, Fraňo	56
Štibraný, Vojtech	27
Štrekár, Adam	178, 191
Tapolčáni, Vavrinec	116, 136
Tarek, Michal	151
Teplanský, Pavol	82
Tomašovič, Dionýz František	175
Tomsa, František	225
Trandžíková, Daniela	163
Urbánek, Ferko	204
Ušák Oliva, Paľo	183
Ušák, Teofil	208
Vavrovič, Jozef	36
Vékony, Alojz	194
Vid, Ladislav	164
Viktorin, Jozef Karol	110
Viktory, Gustáv	137
Vladislav, Ján	32
Vlachovič, Jozef	38
Vnuk, Valér	124
Winter, Alexander	61, 129
Zavarská, Mária	33

Zvonár Tieň, Jozef

130, 207